

LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKISKAI TAUTISKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams \$2.00, pusmetui \$1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN B. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

No. 20.

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

KETVIRTADIENIS, GEGUZĖS-MAY 20, 1942

VOL.-METAI XXVI

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

LRKSA organas "Garsas" sulaukė sidabrinio—25 metų jubiliejaus.

Pirmas "Garso" Nr. ši pasaulį išvydo 1917 metų gegužės 17 d.

"Garsas" atsirado tuo laiku, kuomet Susivienymo organizacija buvo tiek išbujojusi, kad be nuosavo ir pastovaus laikraščio negalėjo toliau apsieiti. Mat, kad ir pas geriausių šeiminių kampininkauti atsibosta; ten nėra visų patogumų savo reikalams tinkamai aprūpinti.

Nuo pat mūsų Susivienymo pradžios iki "Garso" atsiradimo, t. y. beveik per 31 metus laiko organizacija turėjo visą eilę laikraščių savo organu. Ilgai organavo "Vienybė Lietuvinkų", paskui įsteigtas nuosavas organas "Tėvynė", pradžioje išėjęs mėnesiniu, vėliau virto savaitiniu; toliau organavo "Zvaigždė", o paskiausiai laikas, prieš "Garso" įkūrimą, organavo "Draugas". Tarpais mėginta apsieiti ir be organo, ypatingai kada su jo samdymu atsiradavo visokių nesupratimų, bet tokie tarpai paprastai būdavo trumpi, nes visiškai be organo negalima buvo apsieiti.

"Garsas" atsirado labai svarbiu mūsų tautai momentu. Pasaulinis karas buvo pačiame įsiūbavime, visi tautiškai susipratę lietuviai gyvai domėjosi savo tėvynės Lietuvos padėtimi ir jos likimu. Amerikos lietuviai tada galėjo daugiausia materialiai ir moraliai savo senąją tėvynę šelpti ir gelbėti. "Garsas" toje akcijoje suvaidino labai garbingą vaidmenį. Jis geriausias savo puslapis yra paaukojęs Lietuvos reikalų aiškinimui ir agitacijai kviečiant ir raginant Amerikos lietuvius remti Lietuvos moralėmis ir materialėmis pajėgomis.

Pirmuoju "Garso" redaktorium buvo Julius Kaupas.

Antras iš eilės "Garso" redaktorius—Leonardas Šimutis, dabartinis Susivienymo Prezidentas. "Garso" redagavo nuo 1918 metų gegužės 16-tos iki 1926 metų balandžio 1-mos. 1926 metų pavasarį išvyko Lietuvon, kur buvo išrinktas Lietuvos Respublikos 3-čio Seimo atstovu. 1927 metų pavasarį grįžo Amerikon ir buvo pakviestas dienraščio "Draugo" vyriausiu redaktorium, kurią vietą ir dabar užima.

Iš eilės trečiasis ir dabartinis "Garso" redaktorius yra Matas Zujus, užėmęs tą vietą 1926 metų balandžio 1-mą.

Šiaulių savaitraštis "Tėviškė" paverstas dienraščiu. Jį redaguoja S. Miglinas.

"GARSO" SUKAKTĮ MININT

Dvidešimt penkeris metus tarnavo "Garsas" Katalikų Bažnyčiai, Jungtinėms Amerikos Valstybėms, Lietuvai, Lietuvių Tautai ir L. K. Susivienymo nariams. Jo tarnybos dirva visą laiką buvo labai plati. Ji buvo ir dėkinga, nes "Garso" leidėjai visą laiką dirbo kitiems, kitų gerovei. "Garsas" išsilaikė visoje aukštumoje tai paskirčiai, kuriai jis buvo įsteigtas. Jis jungė tūkstančius lietuvių draugėn, rodydamas ir šviesdamas kelią Tiesos, Gėrio ir Grožio palaimon.

"Garsas" yra stambus lietuvių katalikų spaudos šeimos narys, kuriam lemta vaidinti reikšmingą vaidmenį, nes jo darbo plotai daugeliu atvejų yra didesni, nei kitų laikraščių. "Garsas" pasiekia tolimiausius lietuvių išeivijos kampelius, kur tik randasi nors vienas LRKSA narys. Jo uždavinys tuo svarbus, kad "Garsas" nesiriboja vien tik grynais specifiniais jį leidžiančios organizacijos reikalais. Jis prieš akis mato pilnutinį žmogų, tad rūpinasi žmogaus tiek dvasiniais, tiek ir mediagininiais reikalais.

Sveikinu sukaktuvininką "Garso" A. L. R. K. Federacijos ir "Amerikos" vardu, linkėdamas jo darbininkams ir būsimiems vadovams šviesiausio pasisekimo dideliame kūrybos darbe. Džiugu sveikinti Federacijos vardu, nes "Garsas" visą laiką kaip mūras stovėjo už vieningą ir organizuotą amerikiečių lietuvių katalikų veiklą. Malonu sveikinti "Amerikos" vardu, nes "Garsas" Brooklyne buvo "Amerikos" pirmtakūnas. New Yorko apylinkėse lietuviai katalikai buvo taip pripratę prie savo laikraščio, kad "Garsui" išsikėlus į Wilkes-Barre, negalėjo būti be savo apylinkės gyvenimo veidrodžio, veiklos skatintojo ir visų jungėjo.

Linkiu "Garsui" sėkmingai susilaukti 50 metų sukakties, kuri būtų apvainikuota bent dvidešimt penkis tūkstančius amerikiečių lietuvių jaunimo savo eilėse turinčiu L. R. K. Susivienymu Amerikoje.

Juozas B. Laučka

PADIRBĖKIT SAVO ORGANIZACIJAI IR LAIMEKIT DOVANAS

SPECIALUS NAUJŲ NARIŲ VAJUS BAIGIASI ŠIŲ METŲ GEGUZĖS 31-MĄ

Specialus LRKSA naujų narių vajas baigsis šių metų gegužės 31-mą.

Kuopų organizatoriai ir veikėjai, kurie norite gauti aukštesnes speciales dovanas, įtempkite visas savo jėgas gauti daugiau naujų narių.

Šio specialaus vajuos sąlygos yra tokios, kad labai lengva laimėti dovaną. Išdėmėkite, kad prirašę kelio liką naujų narių turite galiybės gauti dvigubą atlyginimą—gauti nustatytą komisišią ir specialę dovaną.

Kiekvienas narys turi progos padirbėti savo organizacijai, gauti komišinus ir laimėti dovaną.

Tai kodėl nepasinaudoti šiomis progomis?

Tik apsidairykite savo šeimos, tarp savo draugų ir

LRKSA SEIMO ATSTOVŲ RINKIMO TERMINAS BAIGIASI

ISIRINKTŲ ATSTOVŲ MANDATAI SUSIVIENYMO CENTRĄ TURI PASIEKTI PRIEŠ BIRZELIO-JUNE 7-TĄ

Šį sekmadienį, gegužės 17-tą, paskutinis sekmadienis išrinkti kuopų atstovus ir Susivienymo 58-ji Seima. Mat, pagal konstituciją, kuopų atstovai turi būti išrinkti 30 dienų prieš Seimą, o jų mandatai centro ofis turi pasiekti 15 dienų prieš Seimą.

Taigi, kuopos laikytės konstitucinės tvarkos, kitaip įvyksta nesupratimai. Kituose organo numeriuose bus plačiau apie seiminę dienotvarkę, parengimus ir kitos informacijos.

Seimo rengėjai deda pastangas, kad suvažiuosius atstovus ir svečius galėtų kuo gražiausia priimti. Ne užvilikime jų gerų norų. Suvažiuokime gausingai. Susivienymo, šios šalies ir mūsų tautos reikalai šaukia mus prie rimties, vieningumo ir akcijos.

53-JO SEIMO RENGIMO K-TAS DARBUOJASI

Mes čia, Hartforde, rengiamės prie 53-čio seimo, kuris įvyks birželio 22, 1942. Mes norim, kad būtų iškilmingiausias visoje Susivienymo istorijoje.

Turėsim puikią vietą Seimo sesijoms ir bankietui, būtent, šauniam Bond viešbuty, kur laikomi bankietai ir didžiausios konferencijos.

Jei kas norės pas privačius žmones būti seimo laiku, tai prašau kreiptis pas Oną Navickienę, 115 Allyn Place, Hartford, Conn., arba Marijoną Pateckaitę, 59 Ward St., Hartford, Conn.

Po bankieto kitą vakarą bus party su įvairiomis dovanomis, o kitą vakarą, jei kurie svečiai (delegatai) turės noro, tai galės pavažinėti ir apžiūrėti daug svarbių ir gražių vietų, kaip St. Elizabeth Park, kur yra labai puikių gėlių, o ypač rožių; galės apžiūrėti kaip ūkininkai augina tabaką.

Taigi, visos Susivienymo kuopos rinkite ir siųskite savo atstovus.

B. Sitkus,

Seimo Rengimo K-to sekr.

KAP. A. BULVICIŲ NUZUDE BOLSJEVIKAI

Dabar patirta apė Lietuvos karo lakūno, kapitono Albino Bulvičiaus tragišką mirtį. Kuomet laike pirmos okupacijos tapo areštuotas jo brolis, generolis štabo majoras Vytautas Bulvičius, jis su žmona draugų perspėtas turėjo paašėpti. Po kurio laiko jis vieni buvo užkulptas ir nušautas.

Spauda skelbia, kad Lietuvos ūkininkų Draugija turi 8,000 narių ir 151 skyrių. Draugija daugiausia rūpinasi įvairių pamokymo kursų rengimu.

SVEIKINIMAS "GARSUI"

LIETUVOS IR ISEIVIJOS TARPININKUI, KATALIKYBĖS SVITURIUI, LIETUVYBĖS SALTINIUI, JO 25 METŲ SUKAKTIES PROGA

Rašo KUN. J. K. MILIAUSKAS Svietimo Komisijos narys

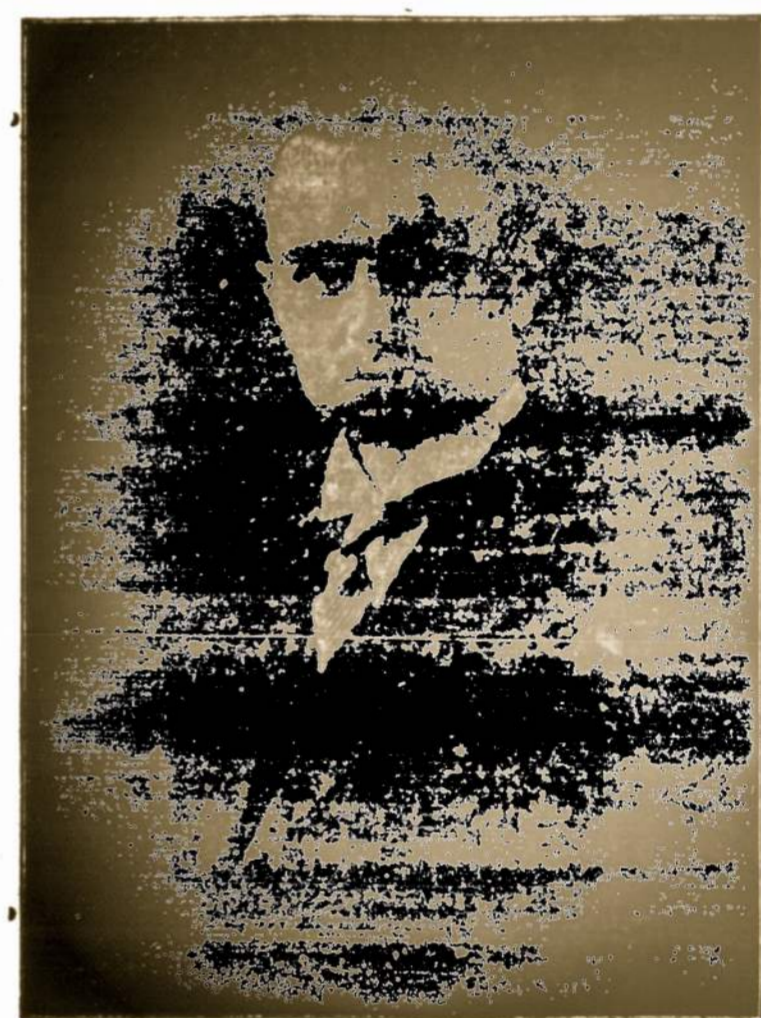
Praeitą penktadienį paštorium atnešus mūsų brangaus Susivienymo organą "Garsą" sėdau skaityti. Perskaitęs jame svarbesnius straipsnius ir žinutes prisiminiau prieš keletą savaičių gautą iš redakcijos pranešimą, kad "Garsas" šiais metais, gegužės 17 d., minės savo darbuotės 25 metų sukaktį.

Bežiūrėdamas į šio laikraščio formatą ir antgalvį užsimąščiau ir pradėjau galvoti, kiek tai jis mums lietuviams gero padaręs tame ilgame laikotarpy ir kokių būdu jis tą prakilnų darbą atliko.

Tas mūsų lietuvių laikraštis visą laiką rišo mus lietuvius išeivius su mūsų tėvų žemele, paduodamas žinias bei informacijas Lietuvai iš mūsų gyvenimo čia Amerikoje ir pranešdamas mums, kas dedasi Lietuvoje.

Tose žiniuose ir vieni ir kiti radome bendrų mūsų tautos klausimų supažinimą ir aštėjimą. Lietuvos skausmai mums pranešami čia, išeivijoje, vienijo mus į organizacijinį darbą guosti ir gelbėti liūdėsiu suspaustą tėvynę motinėle, o josios džiaugsmas, laimė ir pažanga džiugino mūsų nusiminusią ir prisilėgtą dvasią. Taip, kai Lietuva verkė ir aimanavo, tai ir mes amerikiečiai liūdėjome, o kaip džiaugėsi ir josios miesteliuose ir kaimeliuose skambėjo linksmos dainos, laisvės dainos, tai ir mes Amerikoje tas dainas linksmai dainavome ir didžiavomės mūsų gintinės padėtimi.

Tad toks tarpininkavimo darbas tarp tėvynės ir tėvynainių kiekvieno lietuvių įvertinamas ir tautos istorijoje įamžinamas. "Garso" vaidmuo čia, mūsų išeivijoje, per tuos 25 metus irgi brangiūnas tuomi, kad jis buvo mums lietuviams katalikybės švyturium. Jo skiltyse editorialem, straipsniai, atsišaukimai, perspėjimai, raginimai ir žinios mums visiems dažnai vis priminė, kad esame katalikai, kad mes privalome savo tikėjimo įstatų prisilaikyti, jį ginti ir už jį kovoti, kaip savo brangiausią turtą. Jis savo turiniu švietė katalikus jų tikybos tikrumu, grožiu ir Katalikų Bažnyčios vienumu, šventumu, katalikiškumu ir apaštališkumu. Vienu žodžiu, jis visuo met buvo mūsų įsitikinimų švyturium, kuris švietė mūsų liūdį laimingos amžinybės skaisčia šviesa.

JULIUS KAUPAS.
PIRMASIS "GARSO" REDAKTORIUS
Jis "Garso" redagavo nuo pirmo numerio iki 1918 metų balandžio mėnesio pabaigos

Julius Kaupas gimė 1890 m., sausio 7 d., Gudeliųose, Ramygalos parapijoje. 1909 metais baigęs "Saulės" kursus, Kaune, praktikavo Tulose (Rusijoje) vaistinėje mokiniu. 1911 metais atvyko Amerikon, stojo Valparaiso universitetan ir studijavo chemijos ir gamtos mokslus. 1916 m. lankė Katalikų Universitetą, Washingtone ir studijavo sociologiją; 1917-1918 m. sociologijos mokslus tęsė Fordham universitete, New Yorke.

Studijuodamas bendradarbiavo "Draugui", "Vyčiui", "Mokslėviui", "Pažangai". 1915 m. redagavo "Draugą", o 1917 m. užėmė "Garso" redaktoriaus vietą. 1918 m. pavasarį buvo pakviestas vesti Lietuvių Biurą įkurtą prie U. S. Viešosios Informacijos Komiteto Washingtone. 1919 m. vėl buvo pakviestas prie "Draugo". Vienok netrukus Amerikos Lietuvių Taryba delegavo jį Paryžiun iš kur 1919 metų rudenį sugrįžo Lietuvon ir ten pastoviai apsigyveno. 1920 metų pavasarį buvo išrinktas Steigiamos Seimo atstovu, čia sekretoriavo ekonominei komisijai ir valstybės ūkio subkomisijai. Buvo Lietuvos Emisijos Banko direktorium, vėliau buvo to paties banko Kauno skyriaus direktorium. Raudonajai okupacijai praužus ir susisiekimui nutrukus, apie Julius Kaupo likimą žinių neturime.

Per 25 metus mūsų "Garsas" buvo lietuviybės šaltiniu. Kas žino, kiek dabar būtų tos lietuviybės Amerikoje, jei ne bažnyčia ir laikraštis. Mes, žinoma, skaitytome mūsų lietuvių bažnyčias didžiausiomis palaikytojomis lietuviybės, bet reikia žinoti, kad mūsų lietuviški laikraščiai užima antrą vietą ir paskaitomi kaip dešinė bažnyčios ranka toje tautinėje veikloje.

"Garsas" vienas tų rimtųjų lietuvių laikraščių ir nuolatose tautai ištikimas, visuomet buvo kupinas lietuviškais reikalais, visuomet talpino raštus, kurie paliatė lietuviybės klausimus, jos prakilnumą, jos kalbą, jos muziką ir jos veiklą. "Garso" skaitytojais visuomet rado jo puslapiuose gražių minčių gražia lietuvių kalba išreikštą apie lietuviybę, užtai, kad jo redaktoriai, pp. Kaupas, Šimutis ir dabartinis Zujus, ėjo savo pareigas ištikimai ir nuosirdžiai. Tikrai "Garsas" buvo lietuviybės šaltiniu, pirkau Brooklyne, po tam Wilkes-Barre, iš kurio nuolatose tekėjo lietuvių dvasios tyrusis vanduo, kuris plaučiai šioj šaly gaivino, stiprino ir ugđino Lietuvos sūnių ir dukrų širdyse meilę savo tautai ir savo kalbai. Jeigu iki šioliai tose širdyse da vis lietuviybė gyvena, tai dėkui tokiems laikraščiams, kaip "Garsas".

Ad multos annos!

MIRE J. STIKLIORIUS

Kauno laikraščiuose įdėtas skelbimas, kad mirė žinomas Prūsų Lietuvos lietuvių nusipelnęs veikėjas Jokūbas Stikliorius. Jis yra miręs Tilžėje, kur ir palaidotas vasario 23 d.

GARSAS

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS
Išleina Keturvidentisiais Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
am. Jungt. Valst. metai \$2.00, pusel metų \$1.00; užsienioose metais \$3.00.
Skelbimų kainos sutily pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America \$2.00. Foreign countries \$3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

"GARSUI" DVIDEŠIMT PENKI METAI

Šių metų gegužės 17-tą sueina lygiai 25-ki metai nuo nuosavaus LRKSA organo "Garso" pasirodymo.

Su "Garso" pasirodymu pasibaigė Susivienymo kampininkavimas, arba samdytas kitų laikraščių organauti organizacijos reikalams.

"Garsas" gimė laikais, kada Susivienymo reikalai buvo tiek išaugę ir išsišakoję, kad be nuosavo organo buvo sunku toliau apsieiti.

"Garsas" gimė neramiais politinio gyvenimo laikais— pirmojo pasaulinio karo metu, kada tautos kovėsi už savo likimą. Svarbūs įvykiai vyko vienas už kito. Tame chaose, toje grumtynių arenoje girdėjosi ir lietuvių tautos balsas šaukiantis pagalbos. Pirmiausia reikėjo gelbėti tautą nuo bado, paskui rūpintis jos laisve ir nepriklausomybe. Šioje akcijoje "Garsas" suvaidino svarbų vaidmenį. Jis statė prieš akis Susivienymo narius ir visai lietuvių visuomenei tragiškus lietuvių tautos padėtį, šaukė į talką gelbėti nuo bado ir iškovoti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

Švenčiant sidabrinį "Garso" jubiliejų politinė pasaulio padėtis yra dar daugiau komplikuoja, kraujas vėl liejasi upėmis, Lietuva vėl nusiaubta karo audrų ir okupantų, kurie, žūt būt, pasirenge ją vėl pavergti, išbraukti iš žemėlapiu, o pačią tautą sunaikinti iš pat pamatų. Tūkstančiai geriausių ir šviesiausių tautos vaikų išžudyti, "po žeme ilsisi jų šaltos krūtinės"; tūkstančiai išstremti į tolimiausius Rusijos užkampius, kur pergyvena baisų skurdą, epidemijų ir bado pavojus. "Garsas", kiek įmanydamos, aiškina šiuos įvykius savo skaitytojams ir šaukia visuomenę

kovoti už tautos gyvybės išgelbėjimą, už atstatymą Lietuvos nepriklausomybės.

Nebuvo ir nebėra kito svarbesnio katalikiško, tautinio ir kultūrinio darbo, kurio "Garsas" neparemtų savo nuosirdžiu pritarimu, savo agitacija.

Žengdamas į tolimesnį gyvenimą, "Garsas" tikisi pamos iš visų Susivienymo narių ir pašaliečių, kuriems rūpi organizacijos, Amerikos lietuvių ir senosios tėvynės Lietuvos gerovė.

Deje, lietuvių spaudos būklė Amerikoje darosi vis sunkesnė. Ateivių eilės smarkiai retėja, o čia gimusios ir augusios kartos daugiau linksta prie angliško "druko". Tik mažas jų procentas dėmisi ir seka lietuvišką spaudą.

Anais laikais, kada "nei žodžio, nei rašto neleido arelis suspaudęs sparnais", Lietuvos knygnešiai sakydavo nemirsiu, iki lietuviškai spaudai nebus iškovota laisvė ir iš lietuvių žemės nebus išvyti maskoliai, taip mes, Amerikos lietuvių, pasirizkime palaikyti savo spaudą iki čia turėsime lietuviškai kalbančių ir skaitančių.

"Garsą" paremti yra daug būdų. Išrašyti į Susivienymą ir būti jo rėmėju bei skaitytoju; užsiprenumeruoti sau ir savo artimiesiems; parink apmokamų skelbimų ir spaudos darbų.

"Spauda yra toji akis, kuria žmogus gali pamatyti platųjį pasaulį", sako Venderbilt. Per savo laikraštį lietuvis turi matyti visą pasaulį, jo įvykius, savo organizacijos, savo tautos reikalus ir suprasti savo prievoles.

Te gyvuoją "Garsas" ilgiausius metus!

MININT "GARSO" 25 METŲ GYVAVIMO SUKARTI

Bertainis šimtmečio praužė, Kaip gimė "Garsas" mūsų... Kur's lankė rūmus ir bakužes, Sviedamas lietuvius.

Bej veda kovą už tėvynę— Už laisvę Lietuvos, Kuria priešai yr' nūn' pamynė... Bet "Garsas" vis kovos.

Kad ji ir vėl laisvę atgautų— Pataptų valstija Tikrai laisva po dangaus skliautu, Kaip "Garsas" skelbia tą.

Bej "Garsas" kovą ved' taipogi It už mūsų reikšius— Kad mus neb' liesty laikai blogi, Nei tullems ir mirus...

Todėl lai "Garsas" mūsų gyvuoja Ir jo redaktoriūs Matas Zujus ir redaguoja Jį ilgus metelius!

Rasyva Vidikaukas, LRKSA 20 kuopos narys

GARBINGASIS JUBILIATAS

Keli Atsiminimų Bruožai.—"Garso" Nuopelnai. Mes ir Mūsų Laikraštis.—Žvilgsnis Ateitin

"Garsas" pradėjo eiti karo metū. Jungtinės Valstybės buvo tik ką įstojušios į karą, kad padėti anglams, prancūzams ir italams sutriuškinti teutonų militarizmą ir padaryti galą jų imperializmui. Iš vienos pusės buvo mobilizuojama visos galimos jėgos karui, iš kitos—ieškoma naujų sūkių. Kaip sekėsi mobilizacija, taip sekėsi ir sūkių surasti—karuijama už demokratiją ir mažųjų tautų išlaisvinimą.

Lietuviai ir kitos tautos tą Dėdės Samo keliamą sūkį dar labiau įprasmino, išgarsino. Tai visam karo darbui pridavė didesnio užsidegimo, nes, mat, dirbama ir kovojama nepaprastai brangiems idealams.

Tik ką pasirodęs Lietuvių R. K. Susivienymo Amerikoje organas "Garsas", redaguojamas šaunaus žurnalisto Juliusa Kaupo, iškart suprato savo uždavinį ne vien tik kaip fraternalinės lietuvių organizacijos laikraštis, bet ir kaip neatlaidus rėmėjas Prezidento Wilsono iškeltų karo sūkių—laisvė pavergtoms tautoms ir demokratija. Galima sakyti, nuo pirmos pasirodymo dienos "Garsas" aiškiausiai suprato savo pašaukimą—visomis galimomis priemonėmis dėtis prie išnaudojimo patogaus laiko Lietuvai išlaisvinti.

Kai Julius Kaupas buvo pašauktas į Vašingtoną (F. Mastauskui tarpininkaujant) vesti lietuvių skyrų prie valdžios įsteigto spaudos biuro, LRKSA valdybos nutarimo ir literatinės komisijos pritarimu, aš buvau pakviestas "Garso" redaktorium.

Tai buvo 1918 m. balandžio mėnesio pabaiga. Tada naudodamasis kun. Ig. Albavičiaus geraširdiskumu, gyvenau Dievo Apvaizdos parapijos klebonijoje ir studijavau De Paul Universitete.

Priešm pakvietimą, reikėjo kraustytis iš Chicagos į Brooklyn, N. Y., kur buvo spausdinamas "Garsas". Gegužės mėn. 3 d. Vašingtone buvo šaukiamas Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, kurin ir aš buvau pakviestas. Tad, taip ir taikiau išvažiuoti iš Chicagos, kad pakely į Brooklyną patekti į Tarybos suvažiavimą.

Tasai ALT suvažiavimas buvo svarbus tuo, kad adv. F. Mastausko rūpesčiu buvo gauta lietuvių delegacijai audijencija pas Prezidentą Wilsoną Baltuose Namuose. Jauną žurnalistą tai ir domino ir jaudino... Pirmą kartą matysiu garbingąjį Amerikos prezidentą ir girdėsiu, ką jis apie Lietuvos ateitį pasakys!..

Pats faktas, kad Prezidentas Wilsonas delegaciją priėmė, jau savaime buvo geras ženklas. Bet pasakytoji p. Wilsono kalba delegacijai, kuriai vadovavo kun. Jonas Jakaitis, tikrai rimtų vilčių davė, kad po karo ir Lietuva turės būti laisva ir nepriklausoma valstybė.

Tasai įvykis mano ateities darbams ir prie "Garso" ir visur kitur turėjo daug įtakos. Mane jis įtikino, kad Lietuva bus laisva, tik reikia štam tikslui dirbti. Ir senimas, manau, dar neužmiršo, kad dirbome ir daug dirbome. "Garsas" pasidarė netik LRKSA, bet Tautos Fondo, Amerikos Lietuvių Tarybos ir viso Lietuvos valstybės atstatymo sąjūdžio organas. Jo redaktorius, jau ne vien redaktorius, bet Tautos Fondo sekretorius ir organizatorius, kura važinėja po visus miestus ir tūkstantines Lietuvai renkaka. Darbas eina visomis pusėmis. Kalbama, posėdžiaujama, rašoma. "Garsas" pasidarė po sąjūdžio lyg rėks veidrodis.

Netrukus, karui pasibaigus, sulaukiamiame jau iš Nepriklausomos Lietuvos

svečių, delegacijų. "Garso" personalas juos pasitinka, aprašo, jų misiją paremia.

Iš šių kelių bruožų aišku, kad "Garsas" yra labai svarbų vaidmenį suvaidinęs darbuose ir kovose dėl atstatymo laisvos ir nepriklausomos Lietuvos valstybės.

Nors tai buvo svarbus darbas, bet "Garsas" turėjo kitų uždavinių. Tie Lietuvai dirbami darbai netrukde LRKSA reikalų. Aišku iš to, kad tais laikais organizacija gražiai augo ir narių skaičiumi ir turtu. Įsisiūbavęs tautinis judėjimas palenkdamo prie savės ir labiau atšalusius lietuvius, nes labiau suprasedavo, kad reikia organizuotis, jei norime daugiau darbų savo tautai nudirbti.

"Garsą" redaguojau iki 1926 m. balandžio mėn. Buvau artimai susigyvenęs ir su LRKSA vadovybe, ir su nariais, ir su skaitytojais, ir su apylinkės visuomene, ir pagaliau, su visu Amerikos lietuvių katalikų sąjūdžiu. Kai gavau pakvietimą vykti į Nepriklausomą Lietuvą dirbti, ir man ir mano šeimai, gana sunku buvo skirtis. Raminausi tik tuo, kad "Garso" vairą palieku geroje, patyrusiose Mato Zujaus rankose, kurs, kaip žinom, ir šiandien tebėra mūsų laikraščio redaktorium.

Būtų galima daug kas iš "Garso" praeities parašyti. Jo praeitis turtinga darbais ir garbinga. Per dvidešimt penkerius metus jis tarnavo, tarnavo nuosirdžiai ir ištikimai, Dievo garbei ir savo tautos gerovei. Jis rūpinosi, taip pat, kad Amerikos lietuvių visuomenė būtų šviesi, kultūringa ir kad medžiaginiai neskurstų. "Garsui" ne svetimi buvo mūsų mokyklų reikalai, kuriems jis niekuomet nesigailėjo ir nesigaili savo brangios vietos. Jis rūpinos lietuvių jaunimo ir visomis mūsų organizacijomis.

"Garsas" visu kuo ir visais rūpinosi. Bet ar jis mums rūpi. Dabar mes to "senio" adresu jau ir nepalankū žodį numetame. Vieniems atrodo, kad šiandien "Garsas" perrimtas; kitiems—perliecūviškas; tretiems—tekniska išvaizda nebeatsakanti šių dienų reikalavimams; ketvurtiems — jis LRKSA perbrangiai kainuoja; kitiems nurodo, kad savo organizacijos reikalų nebeįpajėgiaminti.

Ar tie "priekaištai" turi pagrindu, ar ne, į tai aš čia nesigilinsiu. Kiekvienam laikraščiu ir kiekvienai įstaigai šį tą gali prikišti. Bet jei mūsų laikraštis yra su venokiais ar kitokiais trūkumais, kaltė lygia dalimi puola ant mūsų visų. Mes, bent aš taip manau, permažai jam bendradarbiaujam, permažai savo biznius skelbiame, ne visi spaudos darbus "Garso" spaustuvei duodame, seimuose permažai "Garso" reikalus svarstome, lyg bijodami ką nors moderniškesnio įvesti, radikališkesnį žingsnį padaryti.

Ateina LRKSA seimas. Pasiruoškime ne tik į savo organizaciją, bet ir į savo laikraštį įvesti gerų sumanymų, pagerinimų. Pasijudinkim, kad mūsų "Garsas", atšventęs sidabrinį jubiliejų, visu gyvumu apimty šių dienų ir savo organizacijos ir visos tautos aktualiūs reikalus. Jis reikalingas Sus-mui, jis reikalingas tautai, kovojančiai dėl laisvės ir nepriklausomybės ir tuo pačiu dėl savo egzistencijos.

Šie laikai ir anie laikai, kai "Garsas" pradėjo eiti prieš 25 metus, turi didelio panašumo. Šiandien Lietuva vėl yra pavergta. Jungtinės Valstybės įstojo į karą gelbėti demokratiją ir išvaduoti pavergtas tautas. Kai anais laikais prez. Wilsonas, taip dabar prez. Rooseveltas yra ir lietuvių ir kitų mažųjų tautų bičiulis. Tad, "Garsui" suprantančiam šių laikų dvasią ir akstinamam Jungt. Valstybių vyriausybės nusistatymui, ir ateityje teks suvaidinti nemažesnis vaidmuo mūsų tautos gyvenime.

LEONARDAS SIMUTIS, LRKSA Prezidentas

NUOSAVO IR PASTOVAUS ORGANO "GARSO" ISTEIGIMAS

LRKSA 31-mas seimas, įvykęs 1916 m. birželio 6-8 dienomis Philadelphia, Pa., organo klausimu priėmė tokius nutarimus:

"Organo klausimas. Isteigti savo organą inėša 4, 7, 13, 17, 21, 23, 40, 41, 42, 45, 77, 89, 101, 115, 134, 174 kuopos, New York ir New Jersey apskrityse. Pogeram ir nuodugniam apparstymui 50 balsais nutarta sykiu su namu ir savo laikraštį organą steigti.

"Kol Susivienymas įsteigs savo laikraštį, organu bus 'Draugas'.

"Nutariama rinkti Literatišką Komisiją. Į komisiją įėjo: kun. S. Struckus, adv. A. A. Slakis, kun. J. Dobužinskas."

31-jo Seimo išrinktoji Centro Valdyba, arba Pildomasis Komitetas, sausio 19, 1917 metais nupirko namą, 456 Grand St., Brooklyn, N. Y., ir savo susirinkime, įvykusiam sausio 17 ir 18 dd., tarp ko kito nutarė:

"Centro Valdybos posėdžiuose buvo apkalbėta ir nutarta šie reikalai:—ilgiausias tarimasis buvo apie panaudojimą tam tikros dalies namo Susivienymo reikalms, kaip: centro raštinei ir spaustuvei dėl leidimo loeno organo. Įrengimui spaustuves, išleidimui organo nutarta rūpintis tuojau ir tam tikslui paskirta komisija. Jei bus galima suspėti, organą nutarta pradėti leisti kovo mėn. 1917 m., kuriam vardas buvo paskirtas "Tiesa". Nors paskutiniam Seime buvo nutarta, kad irengimu spaustuves pasirūpins Centro Valdyba su literatiškąja komisija, bet kadangi nors buvo kviesiti, ne vieninas iš liter. komisijos narių susirinkiman neatvyko ir kai kurie, nežinia dėlko, iš tos komisijos net atsisakinėjo, todėl irengimu spaustuves Centro Valdyba pasiūra užduoti rūpintis pati viena." (Iš C. V. susirinkimo protokolo).

Minėtam Centro Valdybos susirinkime dalyvavo: J. Jaruševičius—Prezidentas, K. Krušinskas—Vice Prezid., J. Vasiliauskas—Sekr., J. Stulgaitis—Iždininkas, kun. J. J. Jakaitis—Dvasios Vadas.

Kovo 15-tą, 1917 metais, Brooklyne įvyko "Centro Valdybos ir Spauštuvės Įrengimo Komisijos posėdis", kuriame dalyvavo: J. Jaruševičius—Prezid., J. Vasiliauskas—Sekr., J. Stulgaitis—Iždin., spauštuvės irengimo komisijos nariai—kun. A. Petkus, Ks. Strumskis, M. Milukas ir būsiančio organo redaktorius Julius Kaupas. Susirinkimui raštinnikavo J. Kaupas. Susirinkimo nutarimai taip užprotokoluoti:

LEONARDAS SIMUTIS
Antras iš eilės "Garso" redaktorius, dabartinis Susivienymo Prezidentas. Jis "Garsą" redagavo nuo 1918 metų gegužės 16-tos iki 1926 metų balandžio pradžios. 1927 metų pavasarį jis buvo išvykęs Lietuvos respublikos 3-jo Seimo atstovu. 1917 m. pavasarį grįžo Amerikon, buvo pakviestas dienraščio "Draugo" redaktorium, kurią vietą ir dabar užima. Jis taip pat yra ilgametis Katalikų Federacijos sekretorius, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas.

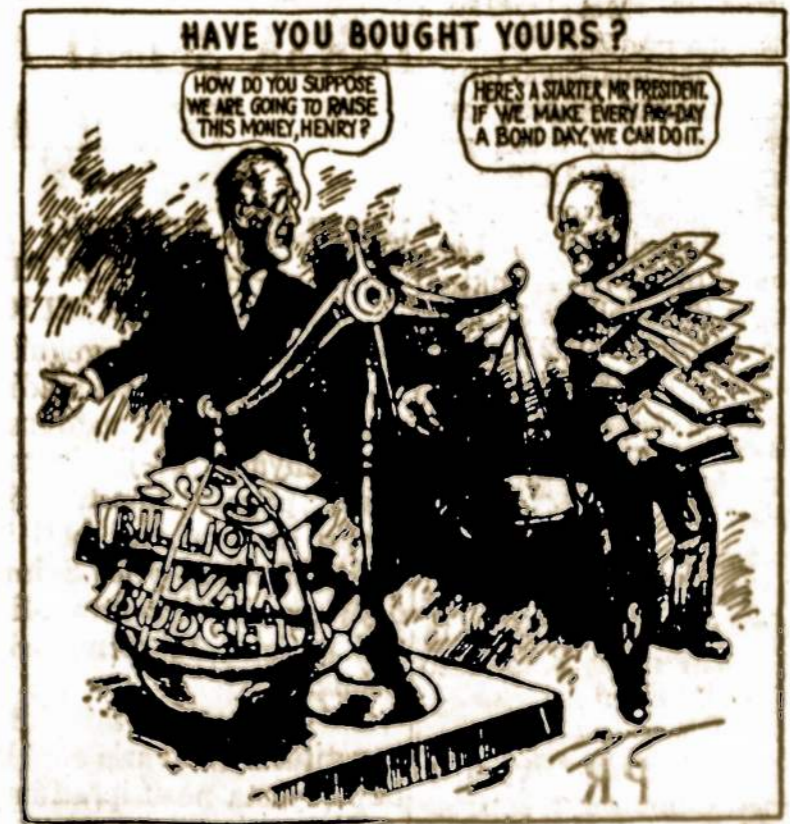
"Komisijai turint galiojimus reikalingus prie spaustuves mašinas ir daiktus supirkti, ir iš pranešimų paaiškėjus, kad spauštuvės irengimo darbas nuosekliai varomas, apkalbėta spaustuves rengimo klausimas. Nežinant, kaip daug spaudos darbu teks atlikti, nuspręsta su mažiausia darbininkų apsieiti. Kol kas spauštuvė apsieis su 3 darbininkais: zeceriu-linotypistu, administratorium ir "business-manadžierium". Zecerį su 100 dolerių algos į mėnesį apsieimė surasti J. Kaupas. Laikraščio administratorium apsieimė p. M. Milukas, kuris apart to pagelbės spauštuvėje prie įvairių darbų. Jam bus mokama algos \$100.00 į mėnesį. Administratorijai padėti apgarsinimus rinkti ir visais atvejais padėjęju būti nuskirtas p. K. Strumskis su \$50.00 mėnesinės algos.

"Kadangi laikraštį—organą manoma pradėti leisti balandžio mėnesio pabaigoj ir atsižvelgiant į tai, kad prirengiamojo darbo yra labai daug, darbininkams algas nutarta mokėti nuo balandžio mėnesio pradžios.

"Tinkamiausias laikraščiu vardas atrastas "Globa".

"Nutarta spauštuvės irengimo komisijai rankpiniečių iš Susivienymo izdo įduoti 500 dolerių."

Vis dėlto galutinai organui buvo "atrastas" vardas "Garsas", kuriuo ir po šiai dienai vadinasi.

—Courtesy Washington, D. C., Star

MATAS ZUJUS,
Dabartinis "Garso" redaktorius. Vietą užėmė 1926 metais balandžio 1. Ankščiau puseš metų redagavęs Vyčių organizacijos organą "Vytį".

LIETUVIŲ KATALIKŲ VEIKLA IR SPAUDA PENNSYLVANIJOS

Pirmieji emigrantai Lietuviai apsigyveno Pensylvanijoje. Jie atvyko iš Lietuvos bėgdami nuo skurdo ir priešpaudos carinės Rusijos laikais; jų dauguma buvo be moksliai. Atvykę į Naująjį Pasaulį turėjo dirbti paprasčiausius ir sunkiausius darbus. Tuo laiku (apie 1860 m.) kietosios anglies srityse ties geležinkelius; tad pirmieji atvykęs lietuviai atsidūrė šioje valstijoje dirbti prie geležinkelių ir vėliau anglies kasyklose. Todėl čia pirmos draugijos ir pirmos parapijos įsisteigė, kaip tai: Freelande, Plymouth, Pits-tone, Mahanoy City, Shenandoah, Mt. Carmel ir tt.

Iš kietosios anglies apie linkių vėliau persikėlė į Philadelphia miesto, Reading, į Pittsburgo apie linkę ir tt. Pensylvanijos valstijoje lietuviai gyvena daugiau, negu bile kurioje Amerikos valstijoje. Dabar čia yra 42 parapijos, o viso lietuvių R. Katalikų parapijų Amerikoje yra apie 112. Lietuvių gyvenančių Pensylvanijoje priskaitoma apie 200,000.

Atsižvelgiant į tai, kad Penna. yra seniausia apgyventa ir be to skaitlingiausia, tai ir veikla bei susipratimas turėtų būti pirmoj vietoj. Dėja, taip nėra. Mūsų kolonijas pralenkė Chicago, New York'as, Boston'as ir kiti didmiesčiai. Mūsų nerangumo viena iš svarbiausių prie-

žasčių yra ta, kad mes gyvename pasklidę po visą plačiąją Penna. valstiją. Siek tiek smarkesnę veiklą rodo Philadelphia ir Wilkes-Barre apie linkės, nes čia lietuvų parapijos yra glaudžiau susispietusios.

Visuomeniniame veikime, religiniame bei tautiniame susipratime didžiausį vaidmenį atlieka spauda. Spauda yra didelė galybė visuomeniniame gyvenime. Penna. spaudos žvilgsniu yra labiausia atsilikusi. Tiesa, čia yra vienas seniausių lietuvų laikraščių (virš 50 metų) "Saulė". Gaila, kad tas laikraštis rašybos ir turinio žvilgsniu yra labai atsilikęs nuo lietuvų gyvenimo.

Wilkes-Barre apie linkė spaudos žvilgsniu laimingesnė; čia kurį laiką buvo leidžiamas "Lietuvių Balsas", Susivienymo R. K. organas "Garsas" ir kiti. "Garsas" tarnauja Susivienymo reikalams, bet galima būtų įvesti jame skyrių—vieno puslapio dydžio vardu "Pensylvanijos Žinios". Tasai skyrius galėtų aprašyti reikalus, apie socialę lietuvų veiklą, apie ekonominę būklę ir apie atskirus žymesnius asmenis. Medžiagos takiam skyriui užpildyti iš 42 parapijų būtų net per daug.

Philadelphia kolonija turėjo savaitraštį "Žvaigždė" nuo 1900 m. Vėliau "Žvaigždė" virto mėnesiniu ir dabar

perijodiniu leidiniu. Savo laiku "Žvaigždė" daug nuveikė ir todėl Philadelphia kolonija pasidarė veiklesnė. Dabartiniu momentu šios kolonijos reikalus aprūpina Brooklyno laikraštis "Amerika". Pittsburgh'o lietuviai turi skyrių "Drauge" ir Clevelando "Liet. Žiniuose". Seniausios ir didžiausios lietuvų kolonijos jėgos yra išblaškytos ir todėl silpnina mūsų veiklą. Man rodos, kad būtų reikalinga ir labai svarpu suvienyti visas šios didžiulės valstijos lietuvų katalikų jėgas išleidžiant savo laikraštį, arba įvedant "Garsę" skyrių "Pensylvanijos Žinios".

Kun. Dr. J. B. Končius

JAUNIMAS PRADEJO RAŠYTI PRIE SUSIVIENYMO

Sulaukus malonaus pavasario lietuvų katalikų jaunimas gausiai rašosi prie LRKSA. Kaip pavasario žiedai sužibę savo grožybe, taip mūsų jaunimas stoja prie darbo.

Dabar laikas padirbėti, kad atėjus rudenii turėtume gerus vaisius.

Tėvų priedermė prižiūrėti savo mylimą šeimą, kad nepapultų į blogą sūkurį, kad nepalengtų mūsų gerų sūnų ir dukterų netinkamą pusę. Vajus dar čia, pasinaudokim progą, prirašykim kuo daugiausia jaunimo prie L. R. K. S. A. Tegu jie figūruoja kuopų valdybose, tegu jie rengia mums pramogas.

Conn. apskritis parodė gražų pavyzdį. Turį jauną gražią valdybą ir šauniai veikia. Dabar jaunus organizatorius P. Katilius darbuojasi Conn. valstijoje ir pasiryžęs prirašyti daug lietuvų jaunuolių prie LRKSA.

A. P. Kriškėūnas

KNYGNESIS ZAUKA 80 METŲ AMZIAUS

Knygnešiiui, senojo lietuviško teatro režisieriui ir chorvedžiui Juozui Zaukai suėjo 80 metų. Jis plačiai pasireiškė dar prieš aną didįjį karą Petrapilyje Dabar jubilias gyvena Obeliiuose, Rokiškio apskrityje.

"GARSO" DVIDEŠIMT PENKIŲ METŲ SUKAKTIS

TE NESULAUKIA SUSIVIENYMO NARIAI TOS DIENOS, KAD IS JŲ TARPO ISNYKTŲ "GARSAS"

Šie metai Lietuvii R. K. Susivienymui Amerikoje yra labai svarbūs, nes per 25 metus turi savo organą "Garsą", kuris dirbo bei tarnavo lietuviams išeiivijoj, ne tik LRKSA nariams, bet ir visai išeiivijai. Prieš 25 metus mūsų Susivienymas samdavo vieną ar kitą katalikišką laikraštį; čia per seimus įvykdavo daug ginčų ir bereikalingo laiko gaisinimo; nes būdavo varžytinių, o organas varžytinėmis įsigytas, dažnai nebūdavo tikru organu, tik reikale daugiau ar

mažiau patarnaudavo Susivienymo reikalams.

Mūsų Susivienymas įsigijęs nuosavą organą atsistojo ant tikro pagrindo. Žinoma, čia taipgi daug priklausė nuo kokie buvo organo redaktoriai, vieni gal mažiau, kiti gal daugiau sugebėjo Susivienymo ir visuomeninio lietuvii Amerikos gyvenimo reikalus vesti, bet ar šiaip, ar taip kalbėsi, visi varė naudingą darbą.

Per ilgus metus Susivienymo centras samdavo redaktorius, bet jau per kelio-liką metų Susivienymo seimai renka redaktorius. Susi-

vienymo organo redaktorius labai turi būti atsargus, kad Susivienymas nebūtų įklampytas į teismus už tilpusius organe raštus. Kaip tik dabartinis "Garso" redaktorius ir yra tinkamas asmuo. Jis dažnai rodo yra per daug atsargus, bet, matyt, Susivienymo gerovė jam rūpi pirmą pirmausia, kad už talpinamus organe straipsnius neįtrauktų Susivienymo į vargus ir neiekvotų Sus-mo narių turtą besitašant po teismus. Centre jau ne vieną kartą buvo rimtai statomas klausimas, kad nusikratyt "Garso", kuris stipriai ap-

NEBEUŽTVENKSI UPĖS BĖGIMO

Nebeužtvenkisi upės bėgimo, Norint sau eitį jį pamažu; Nebsulaikysi naujo kilimo, Nors jį pasveikint tau ir baistu.

Naujos idėjos—darbas ne vaiko: Užtventkos mėto audrų žaibus! Nesustabdysi bėgančio laiko Vaikas tik trūkdo amžių darbus.

Vyrai lietuviai, auštančią dieną Mūsų nors sūnūs vis gi išvys! Griaukime amžiais užverstą sieną, Norint gailėtus jos heprotyt!

Amžiais pavergta kelias tėvynė; Jos atgimimą jaučia dvasia. Ginkim, ką mūsų proseniai gynė! Zadinkim brolius meile drašia!

Ginkime kalbą, žemę, jos būdą! Stokim į darbą, kaip milžinai! Laimina Dievas sėjama grūdą, Laimina vaisių: gema šimtai.

Kas vakarykščio sapno ieškotų, Tam laba naktį galim užtraukt; Svetimą rūbą kas dar nešiotų, Tam nusibostų galo belaukt.

Maironis

sunkina Lėšų Fondą; bet ar jau doleris toks būtų galintis, kad aukščiausi narių dvasios idealai turėtų prieš dolerį nusilenkti!.. Te nesu-

R. G.

Išrinkime Ji Karo Laiku

PENNSYLVANIJOS GUBERNATORIUM

JIS YRA TIKRAS ŽMOGUS, PATRIOTAS, KAREIVIS-VADAS, PATYRĖS ADMINISTRATORIUS

Mes visi nekenčiame karo. Visų žmonių didžiausiu troškimu yra, kad karas būtų kuo greičiausia užbaigtas. Karo sėkmingam užbaigimui ir garbingai pergalei reikia turėti gerus drašius ir patyrusius vadus. Kas geresnes kvalifikacijas vadovybei gali turėti, negu GENEROLAS EDVARDAS MARTIN.

"44 metus kareivis, Generalis Auditorius, Valstybės Iždėminkas, Republikonų Partijos Pirmasėdis, Generalis Adjutantas ir Generalas Komandierius pagarsėjusios 28-tos Divizijos.

"Generalas E. Martin turi didelį patyrimą Pensylvanijos Valstybės valdyme. Jis yra susipažinęs su miestų ir apskričių valdomosi būdais. Jis pilnai pažįsta darbininkų, fabrikantų, biznierių ir bendrai civilių ir kariškių reikalus. Užtad jis yra geriausia kvalifikuotas asmuo būti Valstybės Gubernatorium."

NEPAMIRSKIT, KAD BALSAS UŽ GENEROLĄ E. MARTIN

TAI BALSAS UŽ GREITĄ UŽBAIGIMĄ KARO, UŽ GARBINGĄ PERGALĘ, PASTOVIA TAIKĄ IR PENNSYLVANIJOSVALSTYBES GEROVĘ!

PRIMARY BALSAVIMAS GEGUZES-MAY 19-TĄ, 1942

GENERAL MARTIN REPUBLICAN COMMITTEE FOR LUZERNE COUNTY

GENERAL EDWARD MARTIN

REPUBLIKONŲ KANDIDATAS Į PENNSYLVANIJOS GUBERNATORIUS

MUSŲ SPAUDOS PAŽIBA

Jau dvidešimt penki metai, kai "Garso" aidai po plačiąją Ameriką klausomi lietuvių šeimose. Kas savaitę jis lanko katalikų namus ir dalinasi mintimis bei žiniomis iš tėvų žemės ir Amerikos Lietuvos. Tas garsas tai liūdnas, tai džiugus, lietuvių šviečia, stiprina, drąsina. Dieną naktį jis tautinio ir religinio gyvenimo kelrodė. Kas gali išsiskaityti bei aprašyti katalikiško laikraščio nuopelnus, įtaką ir vertę.

Katalikiško laikraščio svarbą pilnai pažintume, jei ju netektume. Tik įsivaizduokime dvidešimt penkių praėusių metų laikotarpį. Daleiskime, kad katalikiškų laikraščių nebūta, tik išėdintą tautininkų, sandarėčių, socialistų ir komunistų laikraščiai. Esu tikras, kad šiandien neturėtume 118 parapijų, 60 mokyklų, 6 vidurinių mokyklų, trijų akademijų, kolegijos, seminarijos, ligoninių, prieglaudų ir k. Jų skaičius būtų daug mažesnis. Neturėtume gal ir tiek centralinių organizacijų, arba tokio stipraus Katalikų Susivienymo. Iš viso, mūsų tautinis gyvenimas būtų silpniausias. Dėka kovojančios kat. spaudos dar savinamės daugumą lietuvių Amerikoje. Toji spauda vedė ir veda kovą prieš laisvamanybę, prieš išautėjimą, už vieningumą, už tautybę, už tautiškumą, už mažųjų laisvę Amerikoje.

Ji kovoja laisvamanybe. Veteranai kunigai gali pasakyti kokia sunki kova buvo prieš šliu-pi-jadą. Dr. J. Šliupas ir jo sekėjai tiek tautai tiek Bažnyčiai padarė begalę daug žalos. Laisvamanių prakalbomis ir spauda skalbdė lietuvius, atkalbinėjo nuo katalikiškų draugijų ir parapijų. Dėka jų socialistai sustiprėjo ir atsirado komunistų sekėjų. Katalikas viena diena nepasidarė bolševiku, išsigimėliu. Te sidžiaugia tautininkai ir socialistai savo vaisiais. Jie randa bendrą kalbą su bolševikais kovoje su tikyba. Eilinis lietuvis Amerikoje dar nėra tiek išauklėtas, kad nusibrėžti sau srovinę liniją. Perėjus į netikinčių grupę, jie greičiau nustveria komunistai, kaip skaitlingiausia organizuota srovė. Tiesa, pasakytinais laikais prieštikybinė kova švelnėja (išskyrus komunistų spaudą). Bet ar nepervėlu? Ko nesėjai, to nepiausi. Mūsųji spauda, deja, dažnai su menka dvasiškų pagalba, nuolatos grūmėsi su laisvaisiais.

Kat. spauda netik tiesioginiai kovoja bedievių, bet ir išautėjimą. Ji nuolat primena laisvamaniams, kad tas prastas lietuvis, kuris meta religiją. Lietuviui tikyba ir tauta yra lygiagrečiai savokos. Nevertindamas ir nesuvindamas vienos, meta ir antrąją. Kat. spauda kovoja ir atakalūnus, nezalezninkus. Anie gi laisvamanių protektojami silpnina lietuvišką kūną. Kunigas iš sakyklo nėra toli girdimas. Bet laikraštis visų ir plačiai skaitomas mokina visuomenę. Kad šioje klaidos ir peršėje. Neveltui ir Popiežiaus žodžiai vertina kat. spaudą ir

ipareigoja tikinčiuosius ją remti. Spauda yra Bažnyčios pagelbininkė. Ji tiek naudinga, kad net tveria draugijas, teikia nariams atlydus, laimina skaitytojus ir bendradarbius. Jos misija prilygsta pačios Bažnyčios dažnai nusiskundžia, kad lietuviai metę savo parapijas, atšala ir tautiškumą. Pasirodo, tikiybinis jausmas ir tautinė sąmonė išlaiko. Tamintimi spauda skaitytojus ragins savo parapijas ir įstaigas remti.

Iš pat pradžių lietuviai laimėjo savo vieningumą. Parapijas tvėrė, bažnyčias ir nokyklas statė, įstaigas steigė akstinami tikybos ir tautybės šūkiams. Pradedame parapijų ir organizacijų aukštųjų jubiliejus apvaikščioti. Nors daug žalos padarė vidujiniai nesutikimai, bet visgi vienybė davė gražių vaisių. Spauda nepakentė skilimo, nesantaikos. Bet buvo tokių laikraščių, kurie nesutikimų ugnelę kurstė, vienybę ardė. Tą spaudą galėjo kovoti tik katalikiški laikraščiai. Skaitytojai pažindavo melą, klaidą ir begėdišką akciją. Juk blogų laikraščių skaitytojai buvo pirmi pasitraukti iš tikinčiųjų eilės. Bet gerų laikraščių skaitytojai tapdavo parapijų kovotojai, katalikiški veikėjai, organizacijų darbininkai.

Nuo seno primeta katalikų spaudai sausumą, neįdomumą, perdidelį tautiškumą. Tiesa, sensacijomis, blogybių aprašymais neužiima. Bet iš principo konstruktiviais straipsniais moko doros, aiškina siekius, gina tiesą, aukština tautinius dėsnius, nurodo praktinius gyvenimo apsirėskimus. Katalikiškam laikraščiui netinka nužengti į kasdieninio gyvenimo laikraščio lygį.

Kat. laikraščio siekis padėti asmeniui gyventi, pamokinti kaip geriau tikslą atsiekti. Žodžiu, faktus paduoti, bet ji į blogą nevesti. Todėl jis kovoja už tikybos laisvę, išlaikymą ir plėtimą. Jis ypač kovoja tuos, kurie visokią laisvę skelbia, tik ne tikybę laisvę. Jis remiasi praktiniais Amerikos konstitucijos dėsniais: pirma, kad Dievas yra; antra, Dievas visus sutvėrė lygiais; trečia, Dievas davė žmonėms neliečiamas teises; ir galop, vyriausybė ir piliečių siekis—tas Dievo duotas teises apginti. Tad viso pagrindas yra Dievas ir tikėjimas į Jį. Be tikėjimo laisvės, negali būti jokių kitų laisvių.

Kovoti už tikėjimo laisvę yra kova už tautos laisvę, už tautiškumą. Kas kovoja tikėjimą, kovoja ir tautiškumą. Kaip aklaai kovoja laisvamaniams Bažnyčią. Griauti pamatus už namų, kuriuose gyvena, yra neprotinga. Mūsų spauda sveiką amerikonišką nekovoja. Ji kovoja išautėjimą—metimą savo kalbos, savo papročio, savo įstaigų, savo religijos. Toks išautėjimas nėra amerikoniškas. Amerikonizmas nėra amerikoniškas, kuris pirmą lietuvių kalbą laikraštį "Auszra". Pasirodė "Auszra" 1883 metų kovo mėnesyje. Ją redagau-

tiems idealams išreikštiems Amerikos Nepriklausomybės paskelbimo akte ir Jungtinių Valstybių konstitucijoje. Tokiam amerikoniškam mūsų spauda nuo pat pradžių tar-nauja.

Amerikonizmas simbolizuoja nusikraustų tautų laisvę. Įvairiausių tautybės rado Žvaigždėtos Vėliavos žemėje prieglaudą ir laisvę. Visiems lygiai duotas progros progresuoti. Kat. spauda visada aiškina mažųjų teises ir pareigas. Mažumos nekarta parodė savo nepajudomą lojalumą šiam kraštui. Mūsųji spauda ir dabar šalies rimčiausioj valandoj tiki į Dievo duotų teisių neliečiamybę

KOVA DĖL RAIDŽIŲ

Rusų valdžia mums daug ko pikta padarė. Visų didžiausią pikta padarė rusų Hilferdingo sumanytas ir paskum rusų valdžios įvykdymas lietuvių spaudos uždraudimas.

Seniau lietuviai spausdino savo raštus lotynų raidėmis, prie kurių jau nuo amžių buvo praprata. Muravjovui ir kitiems įtakiems rusams atrodė, jog lotynų raidės riša lietuvius su lenkais. Kad lietuviai nuo lenkų greičiau atsitrauktų ir surusėtų, buvo sugalvota primesti lietuvių raštams rusų raides.

Rusų valdžia tikėjosi išvaryti lotynų raides iš lietuviškų knygų ramiu būdu. Mokslo pradžiai ir bažnyčios reikalai ji emė lietuviškas knygas spausdinti rusų kalbos raidėmis. Visas tas knygas rusų valdžia siūdavo į mokyklas ir valstijų valdybas, įsakymu, kad jos būtų platinamos tarp žmonių. Žmonės jiems brukamų knygų neėmė ir rankas ir neskaitė. Netrukus valdžia suprato, jog tos knygos maža te duoda valstybei nauj o s. Tuomet ji griebsi griežtesnių priemonių.

1865 metų rugsėjo mėnesio 26 dieną Vilniaus generalgubernatoriui Kaufmanas, išgavęs vidaus reikalų ministerio sutikimą, išleido įsakymą, uždraudamas juo spausdinti lietuviškas knygas ir bet kuriuos leidinius lotynų raidėmis.

Lietuviai, negalėdami spausdinti knygų pas save, emė jas spausdinti Prūsijoje ir slaptomis gabenti per sieną. Iš pradžių buvo spausdinami tik elementoriai ir maldų knygos. Juo toliau, juo daugiau knygų buvo spausdinama Prūsijoje ir platinama Lietuvoje. Rusų žandari su dideliu atkaklumu gaudydavo tas knygas ir žmones bausdavo. Vis dėlto daug knygų patekdavo į žmonių rankas. Žmonės godžiai emė jas skaityti ir bus tai lietuvišką miegą—prasidėjo lietuvių tautinis atgimimas.

Tam atgimimui palaikyti reikalinga buvo spauda, reikalingi buvo laikraščiai ir knygos. Laikraščiams leisti susidarė Lietuvos nylėtojų būrelis, kuris Tilžėje pradėjo leisti pirmą lietuvių kalbą laikraštį—"Auszra". Pasirodė "Auszra" 1883 metų kovo mėnesyje. Ją redagau-

ir jų gynimą. Ji talkininkauja vyriausybei šį karą laimėti.

"Garsas" per dvidešimt penkis metus mūsų visuomenėi ir Jungtinėms Valstybėms daug nusipelnė. Fraternalės organizacijos organas tarnavo fraternalėms idėjoms. Lanke 15,000 narių namus ištikimai. Skiepinio skaitytojus savo idealais, kurie atsidadę Dievui ir Tėvynei. Per ilgus metus pamiltas ir įbrangintas, kaip ištikimas kareivis, budėjo savo sargyboje. Linkime ir toliau nuo savo idealų neatsitolinti ir nešti šviesą broliams lietuviams į tolimiausias kolonijas. "Garsas" vertai užsitarnavo mūsų spaudos pažibos vardo. Katalikų spauda džiaugiasi savo nario sukaktimi.

Kun. Jonas Balkūnas

vo mūsų tautiško atgimimo tėvas, daktaras Jonas Basanavičius.

"Auszroje" buvo aiškina musinimo politikos nedorėtikslai, aukštai keliama gimtosios kalbos meilė ir kviečiama visi lietuviai į darbą amirusiai savo tautai gaivinti.

Trumpas tebuvo "Auszros" gyvenimas. Pagyvenusi ji pusketvirtų metų palioję eįsui. Nežiūrint tokio trumpo savo gyvenimo, "Auszra" padarė didelį ir svarbų Lietuvai darbą: ji sukėlė tautos sąmonę—lietuviai susiprato kas esą.

"Auszros" sukeltas sąjūdis nesustojo, bet smarkiai plėtojosi žmonėse. 1899 metais pradėjo eiti Tilžėje "Varpas", inteligentams skiriamas laikraštis, įkurtas daktaro Vinco Kudirkos, nepaprasto žmogaus tiek savo idealais tiek savo darbais. Su "Varpo" įkūrimu prasideda lietuvių kova ne tik dėl tautos teisių, bet ir dėl sociališko reikalų. Vincas Kudirka toje kovoje buvo labai vertingas veikėjas.

Žmonės, ištroškę ilgai varžomo spausdinto žodžio, naujus laikraščius godžiai skaitė. Rusų vyriausybė griežtai draudė lietuviškus raštus skaityti ir platinti. Kartais žandari net prieš bažnyčios durų atiminėdavo iš žmonių maldų knygas. Daug žmonių dėl lietuviškų knygų nukentėjo, ilgą laiką kalėjime sėdėdami arba į Rusijos gilumus išsiųsti. Sugautas bevežant knygas rusai degino. Bet neįstengė jie sustabdyti knygų ir laikraščių plėtotės. Žmonių susipratimas nuolat kilo. Žmonės emė griežčiau ir griežčiau reikalauti, kad spauda būtų sugrąžinta. Jie siuntė valdžiai prašymus su tūkstančiais parašų. Tuose prašymuose buvo pirštu prikišama pilna parodoma vyriausybei, jog spaudos sugrąžinimas tikrai yra reikalingas, jog to visi lietuviai labai pasigenda, troškė troškė. Spaudai sugrąžinti pradėjo kurtis tam tikrų draugijų.

Rusų valdžiai vis aiškiau ir aiškiau darėsi, jog ji lietuviškų raštų ir knygų nebeleidžia. Pagaliau, prasidėjus karui su japonais, ji nusileido ir sugrąžino mums spaudą 1904 metų gegužės mėnesio 7 dieną.

Nežinomas Lietuvis, Kurs Mirė, Kad Kitą Išlaisvintų

Kardais sukaptų karių darbą tęsia lietuvi: išslapsčiusi trispalvę Sibire, lageriuose—ją parvežė į Lietuvą.—Kaip vyskupas Karevičius susikirtu su vokiečių kunigaikščiu.—"Aš už tave eisiu mirti, tu už mane važiuok į Sibirą."

Bolševikai Žiauriai Naikino Lietuvių Karius

Kaip didinga, graži mūsų praeitis ir kaip mažai ją mes tepažįstame!

Stai, klausykite: — Prieš kokius 25 metus, kai žlugo caro imperija, rusų armijoje tarnavusieji lietuviai pasiryžo susiburti ir lietuvišką Vytauto Didžiojo batalioną. Tremtiniai lietuviai tuo labai džiaugėsi ir jiems padovanojo didelę, gražią šilkinę vėliavą su išsiūtu Vytimi. Paskui tą vėliavą lietuviai žadėjo grįžti į tėvynę. Bet... kelią padojo bolševikų klasta. Komunistai žiauriai nužudė, kardais sukapojo dalį lietuvių karininkų, o lietuvišką batalioną išskleidė. Bet atsirado didvyrė lietuvaitė, kuri pasiryžo tą garbingąją vėliavą vistiek į Lietuvą parvežti. Tos drąsios lietuviškos vėliavos vardas—**Elzbieta Kakeranaitė**. Ji, pamačiusi kaip bolševikai viską grobia nuo saujelės lietuvių karių, suskubo vėliavą paslėpti po savo rūbais. Ir tardė ją, ir mušė, o ši vistiek nepripažino, kur padėjo.

Po Sibirą, po Lagerius

Kietos dienos atėjo tai mieliai lietuvi: ji turėjo bastyti Sibiro dykumose, šalti koncentracijos stovyklose, bet vėliavą vis laikė paslėpusi prie savęs, nors kas minutę galėjo ją surasti ir skaudžiai nubauti. O vis dėl to trispalvę į tėvynę atnešė. Tai buvo viena pirmųjų lietuviškos kariuomenės vėliavų, jai garbinga vieta buvo skirta karo muziejuje.

Šiandien

Ir šiandien — lietuviškoji vėliava ištremita iš tėvynės. Kruvinieji bolševikai suplėšė mūsų trispalvę, iškėlė raudonąją, kuri kądien vis darėsi raudonesnė nuo išlietojo mūsų brolių kraujo.

Bėgo mėnesiai ir vieton raudonai dažyto piauhtovo ir kūjo, suplevėsavo nacių kaubliakryžis. Ir vėl mūsų trispalvė nustumta.

Mūsų šventas uždavinys dabar vėl atkovoti teises lietuviškai vėliavai tėvynėje, vėl nunešti trispalvę į laukus, iš kurių garuoja brolių kraujas ir tėvų prakais.

Draudimas per 40 metų spausdinti knygas trukdė ir sunkino Lietuvių švietimo darbą. Mūsų žmonės, ypač čiai Lietuvos rytuose, nebeįtekę savo knygų mokslo pradžiai ir bažnyčios reikalui, emė daugelyje vietų naudotis švietimo ir bažnyčios reikalui lenkiškais raštais: nenorėdami surusėti, žmonės, valdžios netikėtai padėdami, varto vietomis "gudais" arba "lenkais", emėsi jų kalbą. Lietuviai, atgavę spaudą, labiau emė branginti tėvų kalbą, savo kultūrą, ir tautiškai iš naujo atgijo.

Lietuvius Vyskupas ir Vokie ties Kunigaikštis

Pirmoji vokiečių okupacija paliko daug lietuviško atsparumo pavyzdžių. Stai 1916 metais vokiečių valdžios viršininkas Lietuvoje, kunigaikštis Izenburgas pareikalavo iš vyskupo Karevičiaus, kad jis pasirašytų, jog ištikimai klausys vokiečių valdžios. Vyskupas atsiskakė tokį parašą duoti. Drąsus žodis. Izenburgas piktai prabilo į vyskupą, grasindamas galėsiąs jį priversti.

— Jūs mane galite ištremiti,—tvirtai pasakė lietuvis vyskupas,—galite nušauti, bet mano sąžinės neperversite!

Tas paveikė. Smarkusis Izenburgas net pakvietė vyskupą vakarienės, bet šis atsakė. Izenburgas toliau buvo švelnesnis. Matyt, ir Berlyną pasiekė žinios apie tvirtą charakterio lietuvių vyskupą. Kartą pas vyskupą net buvo atvažiuavęs iš Berlyno grafas Biudingenas ir vokiečių valdžios vardu klausėsi vyskupą apie Izenburgą, ar jis sugeba krašte tvarką palaikyti.

Karevičius jį supeikė. Mes didžiujamės šiuo Ekscelecijos atsparumu. Jo pavyzdys uždėga mus.

— Niekas mūsų lietuviškos sąžinės negalės palaužti. Mes nenorime būti vergais nei Berlyno, nei Maskvos! Vergijos pančius dešimtmečiai nugraūžia. Lietuviškieji savanoriai nuplėšė raudonąsias vėliavas, nuplėšė nuo Gedimino kalno ir hakenkreucus — kabliakryžius.

Mylėdami Lietuvą, Dirbkim Kasdieninį Lietuvišką Darbą

Savo širdyje vis žadindami atgimsiančios Lietuvos viltis, mes su atsidėjimu remkime kiekvieną gerą lietuvišką darbą.

Stai "Garsas", gražus lietuviškosios savišalpos draugijos laikraštis, švenčia savo jubiliejų. "Garsas" varo gražią vagą lietuviškos laisvės, kaip džiaugiamės ir kiekvienu lietuvišku laikraščiu. Pasilikime visada jo prieteliais, rėmėjais, platintojais ir propagandistais tos naudingos organizacijos, kurią jis atstovauja. Tenebūna nė vieno lietuviu, kurs pasilikyt be globos ir pašalpos ligos ir nelaimės atvejais!

Palaikyti, remti patriotinės lietuviškos organizacijos, spaudą tai ir yra gražus Lietuvos atstatymo vykdymas. Vienas darbelis šioje kasdienio lietuviško gyvenimo srityje, vertingasis už šimtą aukštųjų žodžių kad ir apie tėvynės meilę, bet tuščiai skambantių erdvėse.

Nepastebėtas Pasikeitimas Mirtininko Kameroje

Besiklausinėdamas apie lietuviškųjų kolonijų praei-

ti Amerikoje, išgirdau šitokią nuostabią gražų atsitikimą, kurs turi ryšį su pirmojo lietuviško židinio vakuose—Chicago Sv. Jurgio parapijos—pradžia. Vienas iš pirmųjų tos gražios lietuvių kolonijos steigėjų buvo kun. Kolesinskas. Yra žmonių, kurie jį dar atmena, su juo kalbėjosi. Tie pasakoja, kad caro žandarų valdomoje Lietuvoje, po sukilimo tas mielas lietuvis kunigas Kolesinskas buvo pamerktas mirti. Tam kunigui mirtininkui teko sėdėti vienoje kameroje su kitu lietuviu, kurs buvo nusmerktas ištrėmiman, Sibiran. Tas vyras kartą ir prabilęs.

— Kai ateis Tamstą išvesti mirtin, aš eisiu už Tamstą. Jūs gi važiuokite vieton manęs Sibiran. Iš ten gal kaip nors ištrūksite ir būsite naudingesnis už mane Lietuvos žmonėms...

Taip jie ir padarė. Ilgainiui kun. Kolesinskiui pavyko atkelti Amerikon.

Ir dėka ano nežinomojo lietuviu, kurs sutiko eiti mirti už kitą lietuvių, taip anksti Bridgeporto pelkėse išdugo puiki lietuvių Sv. Jurgio bažnyčia, susikūrė parapija iš kurios išaugo eilė kitų lietuviškų židinių.

Per aukas tik kelias į didelius laimėjimus ir į tautų laisvę.

K. J. Prunskis

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ AKCIJOS METRAŠTIS

Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės posėdy balandžio 8 d., Hotel New Yorker, nutarta šiemet išleisti istorinę knygą apie lietuvių katalikų veiklą Amerikoje. Į redakcinę komisiją išrinkti sekretieji: kun. J. Balkūnas, kun. dr. J. Končius, kun. N. Pakalnis ir kun. S. Raila.

Knyga susidės iš sekančių dalių: I. Parapijos; II. Mokslo įstaigos ir Organizacijos; III. Spauda ir IV. Biografijos.

Komisija pasidalino darbais ir pradėjo savo veiklą. Galintieji ir norintieji prisidėti prie to darbo malonėkite kreiptis į bile kurį komisijos narį.

LITUOVOS AGRONOMŲ NUSISKUNDIMAI

Per agronomų suvažiavimą Kaune jo dalyviai nusiskundė svarbiausia darbo jėgos trūkumu. Be to, trūksta trunkiamosios jėgos, nes krašte arklų sumažėjo, kai kur stokoja ir sėklų. Agr. Gilydyje pabrėžė, kad labiausia Lietuvoje atsilikusi sritis yra žemdirbystė. Gyvulininkystę tvarkosi žymiai geriau. Apskritai, per paskutinius 15 metų mūsų žemės ūkis padarė didžiulį pažangą. Netir Skandinavijos kraštai, pasiekę aukščiausią šioje srityje laipsnį, nebus padarę didesnę pažangos. Nėra abejonės, kad jei ne karas, Lietuvos žemės ūkis būtų pavijęs Danijos ūkį.

SIDABRINIS "GARSAS"

Pirmojo Pasaulinio Karo sukūruose įkurtas LRKSA organas "Garsas" savo 25 metų sidabrinę sukaktį mini Antrojo Pasaulinio Karo au-droje. Tačiau, tai ne audrin-go gyvenimo vaikas. Organi-zacija, kuriai jis organau-ti pašvestas, ramu būdu pri-tvinko spėkomis ir jos pasi-reiškė gražiū kūrinių darbu — įkūrimu naujo Ameri-kos lietuviams laikraščio.

Laikraščio kūrimas, at-minkime, yra kūrybinis kul-tūros aktas. Spauda netik-galingas idėjinis ginklas (Napoleono pripažintas ga-lingesniu negu kardas), bet ir tautos kultūrinio pakilimo išraiška. Tauta, kuri dau-giausia laikraščių turi, skaio-toma kultūringiausia. Ne vienas filosofas praėjtyje mums pasakojo, tautos stip-rybė ne jos tvirtovėse (Magi-not linija neišgelbėjo nelai-mingų prancūzų), bet skaio-čiąje susipratusių, stiprios dvasios žmonių, vyrų ir mo-terų. Štai kodėl Maskvos diktatoriai, prisiminę carų nepasisekimus, nusprendė iš-deportuoti mūsų spaudos iš-auklėtą stipriai patriotingą tautą į Sibiro dykumas, nes kitaip jos dvasios palauži-ti nesitikėjo.

Tokiū būdu, "Garso" pa-sirodymas 25 metai atgal (gegužės 17, 1917 m.) buvo ne vien gražūs Katalikų Su-sivienymo stiprėjimo įrody-mas, bet ir bendro Amerikos lietuvių kultūrinio pakilimo žymė. Visuomenė pajuto naujo spaudos organo reika-lą — ir jis gimė!

Galima sakyti, "Garsas" lyg užbaigė vieną daugelio Amerikos lietuvių katalikų kultūrinio-kūrybinio ciklų, prasidėjusių 1912 metais, bet šaknis turėjusių daug seniau. Kun. A. Kaupas "Lietuvių Laikraščiu" (kurio kom-plektą teko gauti J. J. Nie-niaus malonę) 1915 metais rašė: "Paprastas lietuvis katalikas Amerikoje keblia-me padėjime: iš vienos pusės mato drąsius ir nepaliau-jamus puolimus jo tikėjimo ir dvasiškijos, girdi išjuokiam ir žeminimą visko kas nesio-ja katalikišką vardą, iš ant-ro — už savęs nejaucia jo-kios stiprios galybės, kurioje atspirtį rastų. Kunigija dis-kredituota, katalikų organi-zacijos snaudžia, spauda ap-mirusi" (Nr. 6-7, vas. 2, 1905 m.).

Kun. Kaupas viltį dėjo Katalikų Tiesos draugijoje, kurią įkūrė tikslu ginti katali-kų pasaulėžiūros puolimus, bet viltis pasirodė bergždžia. "Zvaigždėje" bendradarbis Klebonas 1909 metais skundė-si: "Susivienijimas, Fede-racija, Tiesos Draugija, Mo-tinėle tai negyvos organizaci-jos, reikia kurti Kunigų Są-jungą" (nr. 14, 1909 m.).

Federacija tapo įkurta, kaip žinoma pirmame Ame-rikos lietuvių katalikų kong-rese (balandžio 17, 1906 m.) Wilkes-Barre, Pa., — mieste, kur "Garsas" mini savo sidabrinę sukaktį. To-kį kongresą šauktį kun. Mi-lukas mintį antrusyk "Zvaig-ždėje" pakėlė nr. 38, 1905 m. (Kada pirmusyk jis tą mintį katalikams pasiūlė, ne-pavyko patirti). Motinėle į-kūrė kun. J. Žilius, kun. A. Kaupas ir kun. A. Milukas rugsėjo 27, 1899. m. ir ją Pennsylvaniaios valstybėje į-korporavo sausio 8 d., 1901 m. Tikslas buvo "gaivinti, kelti ir išplėsti lietuvių kate-chetizaciją ir lietu-

viams žodžio, spaudos, tikė-jimo laisvę ir nepriklauso-mybę".

Klebono "Zvaigždėje" 1909 metais pareikštas aukš-čiau minėtoms organizaci-jomis nepasitenkinimas, ga-liausia, išsiliejo suorganiza-vimu Kunigų Sąjungos 1910 metais. Prasidėjo naujas Ame-rikos lietuvių katalikų kultūriniai-kūrybinis ciklus. Lietuviai kunigai, vedami vadų kun. Kaupo, kun. Ke-mėsio, kun. Albavičiaus, kun. Urbanavičiaus ir kitų pasiry-žo nuodugniai Amerikos lie-tuvių katalikų visuomenę su-organizuoti.

Mano knygoje "J. O. Šir-vydas — Biografijos Bruo-žai" (kuri išeis iš spaudos ge-gužės pabaigoje), apie šį ka-talikų vadų darbą teko štai kas rašyti: "Kunigų ir Federacijos talka, buvo suorganizuotas visas Amerikos lietuvių ka-talikų gyvenimas. Parapijo-se prikurtas Švento Vardo, Rožančiaus, Sodaliečių ir Al-toriaus draugijų, o visuome-nėje surkurta organizacijos: jaunimui, darbininkams, mo-terims, labdarybei ir blaivy-bei.

Jaunimui įsteigta Lietu-vos Vyčių organizacija (1913 m.), kuri nuo lapkri-čio 15, 1915 m., leidžia org-aną "Vytiš". Moterims su-organizuota 1914 metais Mo-terų Sąjunga, kuri, taip pat, leidžia organą "Motery Dir-vą" (nuo 1915 metų). Ši organizacija turi 70 kuopų. Per 25 metus pašalpų išmo-kėjo \$110,000, pomirtinių \$33,150, parapijoms sukėlė \$40,000 aukų. Vyčiai turi 44 kuopas ir 2,044 narių.

"Darbininkams 1915 me-tais įkurta Šv. Juozapo Lie-tuvių Darbininkų Sąjunga, leidžianti duryk savaitėje org-aną "Darbininkas". Labdar-rybės darbą dirbti, 1914 me-tais įsteigta Labdarininkų Są-junga, kuri 1928 metais pas-tatė \$400,000 vertės Šv. Kryžiaus ligoninę Chicago-jė, o 1940 metais padėjo ker-tinti akmenį Šv. Seimynos se-nelių prieglaudai.

"Blaivybei platinti, 1909 metais įkurta Blaivininkų Su-sivienijimas, o moksleiviams — Moksleivių Susivienijimas, kuris 1912—1916 metais lei-do organą "Moksleivis" (vė-liau "Giedra"), Vargoninkų Sąjunga įsikūrė 1911 metais. Ji nuo 1934 metų leidžia žur-nalą "Muzikos Žinios". Įkur-tai ir parapijų chorų sąjunga.

"Ypatingai daug dėmesio kreipta mokykloms. Kun. Staniukyno pasišventusiu darbu ir Motinos Marijos (K a u p a i t ė s) pasiryžimu 1909 metais įkurta Seselių Kazimieriečių kongregacija, kuri 1911 metais įsteigė mer-gaitėms akademiją Chicago-jė. Kita akademija mergai-tėms įsteigta Newtown, Pa., 1932 metais. Trečioji veikia netoli Pittsburgh, Pa. Čia moko kita (Seselių Pranciš-kiečių) kongregacija.

"Berniukams kolegija į-kurti galvojo Katalikų Fede-racija, bet per tris metus su-rinko tik \$400 aukų. Tokiu būdu, dalyką pavedė Tėvas Marijonams, įkūrusiems savo provinciją Amerikoje 1913 metais. Čia atvyko dirbti kun. dr. J. Naviekas, kurio gyvenimo ambicija bu-vo įkurti aukštesnį mokyk-lą berniukams. Jam pavyko: Hinsdale, Ill. 1926 metais atidaroma pirmoji lietuvių kolegija Amerikoje. Čia iš-pleto švietimo darbą, kad ir

perkeliama į Thompson, Ct., ir įregistruojama Mariana-polio vardu. Čia 1932 metais įkuriama Studentų ir Profes-ionalų Sąjunga, leidžianti mėnesinį organą "Studentų Zodiš". Ta kolegija 1941 me-tais turėjo 90 studentų. Pa-rapijinių mokyklų kun. dr. J. B. Končius 1932 metais suskaitė 25 (ši skaitlinė grai-čiausia apima tik vienų Se-serių Kazimieriečių vestas pradžios mokyklas. Redak-cija). Jos turėjusios 8,000 mokinių ir 169 Seseles moky-tojas.

"Tokiu būdu, kun. E. M. Paukštis galėjo teisingai tar-ti: "Katalikų ir kunigų vie-ningumas pagimdė Katalikų Susivienymą, Federaciją, Darbininkų Sąjungą, Vyčius, Motinėle, Moterų Sąjungą, Labdaringą Sąjungą, Aka-demijas, vienuolynus, Kole-gijas, seminariją ir laikraš-čius 'Drauga', 'Darbininką' ir 'Ameriką.'" (Kunigų Vie-nybės Biuletenis, nr. 1, 1940 m.).

"Garso" įkūrimas, gegu-žės 17, 1927 m., lyg užbaig-ia ciklų, prasidėjusių Vyčių organo įkūrimu. Šį ciklų pa-stebėjė, karo metu Ameri-koje laikinai gyvenęs Lietu-vos liudininkų žmogus, prof. A. Rimka, "Jaunosios Lietuvos" žurnale rašė: "Jaunieji kunigai, siek tiek nuo senųjų kunigų silpnybių pasimokė, susiorganizavė i-ma ne juokais veikti ir pla-čioms miniose vis daugiau į-takos įgyja. Didžiausia veika dabar eina pas juos: Vy-čiai, Blaivininkai, Moterys, Darbininkai, Laikraščiai, Fe-

deracija. Tautininkų sparne šitokio sistemingo darbo ne-simato." (Rugg, 1915 m.).

LIETUVIŲ NUKENTĖJUSIŲ DĖL KARO ŠELPIMAS

Dvi karo audros nušlavė Lietuvą. Jauną ir nepri-klausomą tautą 1940 m. ir 1941 m. komunistai ir na-ciai baisiai nuterėjo. Jos sūnus dukteris išblaškė po Sibiro miškus, po salas ir į-vaivias Europos šalis. Mūsų tautos dainius Maironis tei-singai išpranašavo sakdamas:

Pakilo Lietuvoj visoj,
Namų liepsnojančių sviesoj.
Vaičių ir moterų klyksimaj.
Kaip iš Sodomos prakeiktos
Paliepta bėgti antgreitos,
Užginta net atsižėzimas.
(Maironio Raštai II p. 256)

Pora savaičių atgal, Ame-rikos Raudonojo Kryžiaus atstovas grįžęs iš Suomijos (Helsinki) aiškino apie liūd-nią ekonominę Lietuvos būklę, o ypač ištremtųjų bei pa-bėgėlių gyvenimas esąs bai-sus.

Savo tautiečių skurdą ir kentėjimus mes, Amerikos lietuvių, privalome atjaus-ti ir jiems pagalbos rankas ištiesti.

Mes esame laimingi, kad mūsų gerasis Šv. Tėvas Pi-jus XII globoja mūsų nu-kentėjusius tautiečius ir jiems pagalbą teikia. Be to, mes turime oficialų atstovą prie Šv. Sosto Vatikane. Vatikano valstybė yra ne-priklausoma. Šv. Tėvas tur-i savo diplomatinį atstovą savo bemaž visose valstybė-se. Šiais pasaulio sukrėti-mo laikais Vatikanas yra didžios reikšmės centras. Net nekrikščioniškos šalys, kaip pavyzdžiui, Japonija ir Kinija, pasiekė savo atsto-

vatija. Tautininkų sparne šitokio sistemingo darbo ne-simato." (Rugg, 1915 m.).

"Sidabrinės "Garso" suka-kties progą, kiekvienas tauti-niai sąmoningas lietuvis šį laikraštį nuosirdžiai pasvei-kins ir ilgo amžiaus palinkės, nes kiekvienas gyvas lie-tuvių laikraštis Amerikoje yra lietuvių visuomenės gajumo čia žymė. "Garsui" teko darbą dirbti keturiomis kryp-timis; jam teko ginti katali-kiškai krikščionišką pasau-lėžiūrą ir principus; jam te-ko gaivinti lietuviybę ir tauti-nį jausmą; jam teko organi-zuoti ir šaukti visuomenę kovon už Nepriklausomą Lietuvą; ir jam teko dirbti išauklėti ir sumoderninti nuo 1886 metų gyvuojantį Katalikų Susivienymą. Tek-nišku organizacijos reikalų gvaldymas, aišku, užima "Garsę" daugiausia vietos, bet visuomeniniai tautinė li-nija, pirmojo redaktoriaus, Juliaus Kaupo nustatyta ir gražiai vėliau L. Šimučio, o dabar M. Zujaus auklėjama, turi savo įtaką, nes "Garso" redakcijos mintis dažnai kit-ty laikraščių cituojamos. Su-sivienymo nariai savo orga-nu gali didžiuotis!

Ateityje "Garsui", kaip ir kitiems mūsų laikraščiams, teks nudirbti sunkų kultūri-nės sintezės darbą: į senes-nių lietuvių sukurtas organi-zacijas ir laikraščius kūrybi-niai įjungti suorganizuotą mūsų suamerikonėjusių jauni-mą. Daugeliui rodoti tai ne-galimas darbas. Bet jis pla-lapsniui čia ir ten dirbamas. Su planu ir pasiryžimu, vis-ka galima. Tai naujo cik-liaus pradžia!

Vyt. Širvydas

DIDIEJI REIKALAI ŠAUKIA MUS ORGANIZUOTIS IR VEIKTI

Mūsų visų šiandien yra di-džiausias rūpestis, kad Ame-rikoja laimėtų karą. Jos laimėjimas, nėra jokios abe-jonės, yra visų tautų ir visų žmonių laimėjimas. Ir lie-tuvių tauta, kaip dažnai mūsų spauda teisingai pabrėžia, savo likimą ir ateiti į Jungt-i-nių Valstybių rankas yra su-dėjusi.

Dėl to tai mūsų veikimo centras—A. L. R. K. Fede-racija pati pirmoji padarė pa-reikšimą, pasizadėdama vi-su ku—ir darbu ir pinigais remti Jungtinių Valstybių kilnius užsimojimus išgelbėti pasaulio demokratiją ir iš-laisvinti iš kruvinųjų dikta-torių nagų pavergtąsias tau-tas. Ir Federacijos centras, ir apskritys, ir skviriai tu-djuau įsikinkė į U. S. karo bo-nyrų ir taupymo ženklų par-dvinėjimo darbą, ir pagalbą Amerikos Raudonajam Kry-žiui.

Bet kad šiomis dienomis vyriausybe užsibrėžė dar la-biau suintensyvinti visus ka-ro darbus, ir mums teks di-desniu uolumu ir pasišventi-mu dirbti. Federacijos veike-jai per apskritis ir skyrus tiems darbams turės aukoti žymiai daugiau savo bran-gaus laiko ir pastangų. Jie turės ir daugiau jėgų prisi-kviesti į talką.

Pirmoje vietoje vyriausy-bė, siekdama didesnę karo lėšų dalį padengti gyventojų paskolomis, nori, kad kiek-vienas iš mūsų pasizadētu-me, kiek tik išsigalime, iš-sevo uždarbių pirkti U. S. karo bonus ir taupymo žen-klus per visą karo laiką—iki laimėjimui. Dėl to visame krašte eina tokių pasizadė-jimų rinkimas. Mes, lietuviai, ne tik pasizadėsime ir pa-žadus ištesėsime, bet žiūrė-mės, kad ir visų tų darbų sū-kuroje aktyviai dalyvaustu-me. Tai yra labai svarbu. Kodėl svarbu—mūsų veike-jai patys puikiai tą žino.

Visus aukščiau suminėtus ir visus kitus karui laimėti darbus dirbkime vieningai ir organizuotai. Tokiu būdu daugiau nudirbsime ir tuo pačiu kartu savo tautos var-dą plačiau paskleisime pa-čios veikliausios Amerikos visuomenės tarpe.

Nebūsime nei organizuoti nei vieningi, jei savų orga-nizacijų palaikymu ir sustip-rinimu nesirūpinsime. Ir šiandieniniai Amerikos rei-kaikai ir mūsų, lietuvių, tau-tos būklė šaukt šaukia mus didžiausio dėmesio kreipti į tai, kad kiekvienas lietuvis, ar jaunas ar senas, būtų gy-vas, veiklus lietuviškos org-anizacijos narys.

Į tai atsižveigdama, A. L. R. K. F. dažnai paragina lie-tuvių katalikus būti savų, lietuviškų parapijų nariais, rašytis į Lietuvių R. K. Su-sivienymą Amerikoje, Moterų Sąjungą, Lietuvių R. K. Darbininkų Sąjungą, Lie-tuvių Katalikų Studentų Są-jungą, Lietuvos Vyčius. Kam nebūtų galima į šias organi-zacijas dėtis, tepriklauso ir tevekia lietuvių katalikų lo-kalinėse draugijose savoje parapijose. Žinoma, svarbu, kad visos organizacijos ir draugijos jungtūs į Fede-raciją bendriems lietuviškiems ir katalikiškiems darbams dirbt.

Kalbant apie organizacijų stiprinimą, neužmirškime, kad kitą mėnesį, būtent, bir-želio 22-25 dienomis, Hart-ford, Conn., įvyksta mūsų seniausios, gausingiausios ir vienos garbingiausiųs orga-nizacijos Lietuvių R. K. Su-sivienymo Amerikoj 53-čias seimas. Nesigailėkime pa-siūsti jam sumanymų ir vie-ną, kitą šiltesnį sveikinimo žodį. O jei kas išsigalime, ta progą ir auką tautos iš-laisvinimo arba šelpimo reika-lams pridėkime.

Neužmirškime, taip pat ir to, kad gegužės mėnesio 17 d. LRKSA organas "Garsas" mini garbingą sidabrinį ju-biliejų. Pasveikinkime jį, nes jis per dvidešimt penkis metus ištikimai ir nuosird-žiai tarnavo ne tik savo org-anizacijai, bet visai Ame-rikos lietuvių visuomenei ir visiems lietuvių tautos reika-lams. A. L. R. K. Federacijai ypač nuosirdžiai sveikina "Garsą", nes jos idėjoms skelbti, lietuvišką ir katali-kišką akciją vesti jis, "Gar-sas", nesigailėjo savo bran-gios vietos. Tuo ir kitais at-žvilgiais šis laikraštis turi stambių nuopelnų.

Ta pačia progą primena-me, kad Lietuvai Gelbėti

Fondo vajus dar tebėna, kad dar yra visa eilė koloni-ju, kurios savo kvotų dar nei-špildė. Išpildyti reikia, nes Lietuvos trauktinių šelpimo problema tebėra opi. Neiš-pildė kvotos, neišpildė savo pareigų, nestipriname, bet silpniname savo veikimą. Dėl to stengkimės iš visų sa-vo jėgų baigti LGF vajų, baigti išpildant kvotą, atlie-kant savo pareigą. Jei mūsų veikėjai dirbs ir prašys au-kos iš savo tautiečių, ne vie-nas neatšisakys pagauti bent vieną dolerį savo tautai išlaisvinti ir broliams bei se-sutėms šelpiti.

Arina meilė, sakoma, prideda pas save, namo-se. Kai savus reikalus aprū-pinsime, savus sušelpsime, patys savo tarpe būsime vieningi ir organizuoti, ir mū-sų, kaipo Amerikos lietuvių, pagalba didžiam Jungti-nių Valstybių ir santarvinių-kų užsimojimui išgelbėti de-mokratiją ir išlaisvinti pa-virgtuosius, bus kur kas et-rektingesnė ir stipresnė. Tad, į darbą, į vieningą ir or-ganizuotą darbą!

L. Šimutis,
A. L. R. K. Federacijos sekretorius

"AŠ ESU AMERIKIETIS" DIENA

Si diena liečia mus visus, laisves, kurios šiandien yra senus ir naujus piliečius. Zo-džiai negali išreikšti, ką kiekvienas iš mūsų mano apie Ameriką. Tas, kuo mes didžiuojamės ir prieš kurį nusizėminame, yra per gi-lus žodžiams.

Mes minėsime šią dieną, kaip mūsų prezidentas pra-šė, su ceremonijomis, ku-rios primins seniems pilie-čiams ir įrodys naujiems laisvų žmonių atsakomybes ir progas. Mes sau primin-sime, kad demokratija ir laisvė priklauso nuo kiek-vieno. Ir mes galime dar ką daryti: "Aš Esu Ameri-kietis Diena" duoda visiems amerikiečiams progos gyvai pareikšti, ką Amerika jiems reiškia. Koku geresniu būdu galime parodyti savo dėkingumą, negu pirkdami U. S. Karo Taupymo Bon-us?

Jie parduodami užtikrinti

laisves, kurios šiandien yra mūsų. Kiekvienas centas, kurį įdedame į bonus pade-đa mūsų sūnums apginti A-meriką kovų laukuose visa-me pasaulyje. Kiekvienas bonus, kurį mes perkame, tik užtikrina mūsų pasitikė-jimą į tą gyvenimo forma-kiurį mes dabar laikome sa-va.

Ta visa gyvenimo forma-dabar yra atakuojama. Mū-sų Amerika neprašo mūsų sutaupų, mūsų turto, mūsų būtinų reikmenų. Tik prašo, kad mes idėtume kas savaitę, kas mėnesį dalelę mūsų pajamų į Karo Bonus. Pirk-dami Karo Bonus mes pa-didiname aktualiai vertę dolerių, kuriuos mes šian-dien uždirbame. Visi kvie-čiami taupyti 10% pajamų šiuo būdu. FLIS

Alexandria, La.—Gegužės 7-ą U. S. Armijos lektuvo nelaimėje žuvo 6 lakūnai.

DON WINSLOW OF THE NAVY BY FRANK MARTINEK

HERE'S WHAT I MEAN, RED. EACH DEFENSE BOND WE BUY MEANS MORE SHIPS AND PLANES FOR OUR NAVY!

DON WINSLOW OF THE NAVY SAYS—SHIPMATES, LET'S GO ALL OUT FOR OUR EXPANDING NAVY—

BUY DEFENSE BONDS!

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)
Laiskai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711
73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.
PILDOMASIS KOMITETAS
Kun. P. M. Juras, Dv. Vadas, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.

GUBERNATORIUS D. H. GREEN PASKYRĖ ADVOKATĄ J. J. GRISH VALSTIJOS APSAUGOS TARYBON

Illinois valstijos gubernatorius Dwight H. Green paskyrė L. R. K. S. A. 85 kuopos sekretorių, Susivienimo Teismo Komisijos narį advokatą J. J. Grish, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Illinois Valstijos Apsaugos Tarybos Svetimkalbių Divizijos nariu.

PHILADELPHIA, PA.

Bankietas Kunigo Stasio Railos Pagarbai

Sekmadienį, gegužės 3, Kazimieriečių svetainėje suruošė bankietą tikslu pagerbti kunigą Stasį Railą jo vardadienio proga. Žmonijai taji parengimą suėjo apstus kiekis.

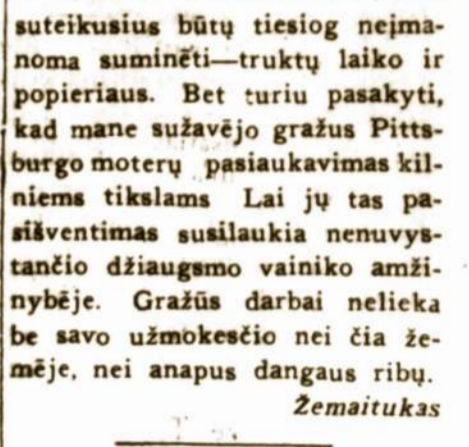
BALTIMORE, MD.

Didelės lėkilmės

Sekmadienį, gegužės 17 d., kuomet turėjo būti parapijos piknikas, mūsų bažnyčioje įvyks ypatingos pamaldos už jaunuosius ir slauges tarnaujancius mūsų krašto apgynimui.

JAUCIATĖS BLOGAI?

Tikrai Palengvinaitė Sau—Šiuo Modernišku Švelniu Būdu Kuomet kankinantis vidurių užkietėjimas—žarnos nevelkios—skauda galva, nėra energijos, palengvinkite sau šiuo modernišku būdu—krantykite FEEN-A-MINT.

DETROIT, MICHIGAN

Nuoširdi Padėka
Visiems, kurie prisidėjo prie parengimo vakarėlio, kuris įvyko gegužės 3, Liet. svetainėje. Pirmiausia aukotojams: E. Rose \$10.00, J. Zirnus \$7.50, P. Grybas \$5.00, P. Tautkus ir jo draugas P. Tulauskas abu \$7.50.

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

- EDWARDSVILLE, Pa. — 1 Pr susirinkimas bus gegužės 17-tą dieną 1 P. M. pobažnytinėje svetainėje.
FOREST CITY, Pa. — 5-tos kuopos susirinkimas bus gegužės 17-tą dieną tuoj po sumai šv. Antano parapijos svetainėje.
WILKES-BARRE, Pa. — 17 kuopos susirinkimas bus gegužės 17-tą dieną tuoj po pamaldų parapijos salėje.

A. A. MIRUSIEMS SUS-MO NARIAMS

ANTANAS BENEVICIUS, 144 kp. narys, 1035 Birbeck St., Freedland, Pa., mirė balandžio 13, 1942, palaidotas balandžio 15 šv. Juozapo, Mahanoy City, Pa., bažnyčios parapijos kapuose. Sus-man įsirašė 1901 m.
MIKAS ZINKEVICIUS, 98 kp. narys, 22 Fairfax Road, Worcester, Mass., mirė kovo 31, 1942, palaidotas balandžio 6-tą iš Aušros Vartų bažnyčios šv. Jono kapuose. Sus-man įsirašė liepos 1, 1920 m.

OHIO APSKRITIS RENGIA CARD PARTY SU ŠOKIAIS

Vienas iš pirmutinių Ohio apskrities parengimų šį pavasarį bus "Card Party" su šokiais sekmdienį, gegužės 24, Panelės šventiausios N. P. parapijos svetainėje, Cleveland, Ohio.
Card Party prasidės 3:30 val. po pietų, o po card party bus šokiai. Prie kiekvieno kortavimo staliuko bus duodama "War Savings Stamp" dovana. Bus ir kitokių dovanų, užkandžių ir gėrimų.

PITTSBURGH, PA.

Šv. Pranciškaus Akademijos Dovanų Laimėtojai
Kovo 12 d. įvykusiame dovanų traukime Šv. Pranciškaus akademijoje šie asmenys liko laimėtojai: Pirmą dovaną \$10.00 laimėjo Mrs. L. Murray, iš Greensburg, Pa., antrą dovaną \$5.00 Patricia Jade, Kenosha, Wis.; trečią dovaną, Mrs. Kaminskas, Kenosha, Wis.; kitas dovanas Mrs. Pečiukonis, Detroit, Mich.; No. 2336, Šv. Valentine R. D. No. 1, Kenosha, Wis.; B. Malloy, Pgh., Pa.; Mr. Katilius, Homestead, Pa.; Mr. W. Zelensky, Jr., Pgh., Pa.; Mr. J. Aydent, Cleveland, Ohio; B. Jeznis, Pgh., Pa.; Mr. T. Miller, Homestead, Pa. Visi, kurie dar negavo savo dovanas, malonėkietę prisijusti savo numerio kortelę vienuolijos vadovybei (Sister Superior, Mt. Providence 10, Pittsburgh, Pa.) ir gausite savo dovaną.

SANDELIS VISOKIŲ ZOLIŲ IR KNYGŲ

Arbata nuo strėnų skaudėjimo ir varo laukan akmenėlius 60c. pakelis. Nervų arbata—85c.; Vyriskumo patirpinimas—85c.; Kataras bei hey fever 85c.; nuo sutukimo arbata 85c.; nuo cukrinės (diabetes) 85c. Palangos trejėkos (stambjos) 60c., 3 pakai už \$1.50.
KNYGOS
Aukso Altoriaus, maldų knyga, Tilišės spaudimo 60c. Ta pati gražias ceturdešio viršais \$1.60.

SPECIALUS LRKSA VAJUS

PRASIDĖJO GRUODŽIO 1, 1941, BAIGSIS BIRŽELIO 1, 1942 SKIRIAMOS DOVANOS PASKIRIEMS VAJININKAMS
1-ji dovana. Laimėjęs 1 dovaną gaus apmokamą kelionę į Susiv. seimą, kurs įvyks birželio mėnesį gražiaame Hartford, Conn., mieste. 2-ju dieni viešbučio ir pragvenimio išlaidų padengima. Seime jis skaitysis garbės svečiu. Vienok, jeigu jis nepanorėtų seiman vykti, Susivienimo Centras išmokės jam 50 dolerių grynais.
Teisę gauti pirmąją dovaną turės tas vajininkas, kuris prirašys nemažiau 25 naujų narių.
2-ji dovana—25 doleriai. Gavėjas šios dovanos turės prirašyti nemažiau 12 naujų narių. 3-ji dovana—15 dol., 4-ji dovana—10 dol., 5-ta, 6-ta, 7-ta, 8-ta ir 9-ta dovanos po 5 dolerius. Gavimui šių dovanų reikės prirašyti nemažiau 5 naujų narių.
Naujo nario prirašymą lūdos organizatoriaus parašas aplikacijoje ir kuopos pirmininko bei sekretoriaus parašai.
Prie specialaus vajuos kontesto bus priskaitomi visi nariai prirašyti prie pilnamečių ir jaunamečių klasių, išskiriant jaunamečių klasię.
Jaidėmaktė, kad už naujus narius, prirašytus specialaus vajuos laiku, bus išmokėti reguliariški komisi, nežiūrint, ar jūs dovaną laimėsite, ar ne. Dovanos yra tik priedas prie duodamų komių.

Iš Neliutuvų Spaudos

Apie Lietuvius
Vietiniam ukrainiečių laikrašty "Amerika" gegužės 5-tos laidoje tilpo didelis paveikslas vaizduojantis Lietuvos Prezidentą, P. Antaną Smetoną Baltimorėje tarp įžymių viengenių—lietuvų ir Amerikos aukštųjų pareigūnų.
O angliškame dienrašty Philadelphia Daily News taipgi gegužės 5-tą tilpo paveikslas vaizduojantis šio m. ugio rekrutų savonarį... ir rekrutavimo pareigūną—karininką, kaip pavarde rodė, lietuvi, leitenantą Juozą B. Šuipienis.
Pasirūpinimu vieno vietinio mūs veikėjo, ukrainiečių dienrašty "Svoboda", leidžiamam Jersey City, N. J., paskiausioje laidoje tilpo nedidelis atvaizdas P. Antano Smetonos ir trumpas pranašymas apie tą, kad jis jau aplūdo Chicago ir dabar su visa savo kėlyma yra apsigyvenęs Cleveland, Ohio, kur, turint daugiam ramumo, patogiam jam bus rašyti savo, kaip apėjama, labai svarbių veikala—knygų.

Pittsburgho Moterys Remia Kilnius Tikalus

Prieš kelius sekmdienius įvykęs kortų lošimas Šv. Pranciškaus Akademijoje buvo visai atšvilgiais sekmingas. Pradedant darbčiu vienuolijos ir akademijos kapellion, kun. J. Skripkum ir baigiant paskutine Šv. Pranciškaus Vienuolyno rėmėja, visi dirbo su didžiausiu pasivietimu, kad tik ši pramoga atneštų didesnę finansinę paramą Šv. Pranciškaus Seserų darbams. Šios moterys yra įdėjusios daugiausia širdies šios pramonės paruošime: J. Tumašūnienė, J. Graujaskienė, A. Naujelytė, K. Stravinskienė, B. Marčiulaitienė, P. Jakštienė, V. Valukavičienė, A. Bartininkienė. Visus pasidarbavusius bei aukų

INDIANA HARBOR, Ind. — 176 kp. susirinkimas bus gegužės 17-tą dieną

PARDUODAMAS SALONAS

Pilnas laimės, geras senai įsteigtas biuras. Rendi priėmimas. Visi patogumai. Labai puikus kampas lietuvių apgyvenimo sekcijai. Daugelyje naktų susitikimų parduodamas labai puikus, 700 Hudson Ave., Rochester.

PET. LAMSARGIENĖ

1016 S. Water St., Philadelphia, Pa.

M. ŽUKAITIS

322 Dean St., Spencertown, N. Y.

INDEPENDENT OPINIONS

The Post-War Period

"They (European countries under the German yoke) have been invaded and they want to get free; and, being free from the Germans, they want to shape their own futures."

Anthony Eden

"The trouble with Hitler was not that he was Nazi at home. The trouble with him was that he would not stay at home."

Long Live The Little Peoples!

"This talk about the end of little states is not only nonsense, but dangerous nonsense. It runs counter to human psychology. It betrays the principles of democracy for which we fight."

Will Schaber:

"The Weimar Republic... had been unwilling and unable to accomplish what the Baltic countries and Czechoslovakia had done in post-war years—breaking up the big estates and settling holders and farmhands on them."

Great Powers and Central Europe

"As for the possibility, that is that Russia might want to shift her frontiers westwards, we may recall the Soviet experiments of 1940 when sham plebiscites were held in the Baltic States, Eastern Poland, Bukovina and Bessarabia, to prove that 99.9 percent of the populations of these districts wished to be incorporated in the USSR."

The Allies' Hidden Front

"Resistance is still young in Estonia, Latvia and Lithuania, but they are learning rapidly the techniques being perfected in the other countries where German

LIETUVIAI REMIA LELAND MARSH ISRINKIMUI ATSTOVU

NORTH SCRANTON, Pa.—Lietuviai balsuotojai, gyvenantys North Scranton'e, ir visame antrame legislatyviniame distrikte, remia gerai žinomo Leland Marsh kandidatūrą respublikonų tikietai.

LITHS IN THE SERVICE

Technician Edward G. Skuchas, 22nd Field Artillery Battalion, 4th Armored Division, Pine Camp, N. Y., son of George Skuchas, Edwardsville, Pa., has reported to Fort Knox, Kentucky for a special course of instruction in the Tank Department of the Armored Force School.

Among one of the recent recruits assigned to the U. S. Naval Training station, Great Lakes, Ill., is Edward M. Alexa, 31, son of Mrs. Elizabeth Alexa, Kingston, Pa. The Great Lakes Naval Training Station is more familiar in the baseball world as a number of former major league stars are in the service there and have a strong team.

Julius G. Mazaika, 18, son of Mr. and Mrs. J. A. Mazaika, Wanamie, Pa., who recently enlisted in the U. S. Navy, has been received at the Naval Training, which includes the elemental fundamentals of seamanship. He will be given an aptitude test to determine whether he will be retained for further specialized training in one of the Navy's several service schools, or be sent directly to sea for duty aboard one of the Navy's Men-o-War.

With their camps about 18 miles apart, Pvt. Matt. Bekampas, stationed at Fort Eustis, Va., found time last week-end to visit his brother, Pvt. Albin Bekampas, who is in the Engineers division at Fort Belvoir, Va. Both were inducted into the service in March and were sent to Camp Meade, Md., for a few days and after three days at the latter place, were assigned to their respective centers. The two young men are former Wilkes-Barres and attended GAR High School. They are brothers of Sal. Bekampas, who does the sports column for the Garsas.

What a thrill it must have been received at the Naval Training to enjoy his first train ride and,

it happened last month when Francis was one of the selectees passing the exam at the Wilkes-Barre Induction Center and en-train for New Cumberland Replacement Center. Francis always traveled to Philadelphia and New York by automobile to witness a 'Big League' baseball contest, but getting into the service it was his first train ride. He is the son of Mr. and Mrs. Ambrose Simkonis, of Sugar Notch, and also a brother of Rev. V. A. Simkonis, pastor of St. Mary's Church, Wanamie. Pvt. Francis is stationed at Langley Field, Va.

Although many of his parishioners know who are the boys in the service for Uncle Sam, Rev. J. Kundreckas, pastor of St. Ann's Church, Luzerne, Pa., takes time out from his pastoral duties to send along a list from the church 'Honor Roll' of the present soldiers in the service. They are the following: Air Corps: Viddie Vikmonas, William Bogonas, Charles Motuza, Joseph Daumenta, William Valadka, Joseph J. Grigas, Edward F. Grigas, William Sarka. Army—Joseph Akromas, Anthony Sabaliauskas, Frank Petcavage, Frank Van Snyder, Frank Wailculis, Anthony Kisielius, Charles Lukasavage, Leonard Brunza, Joseph Kisielius, Charles Nevdomski, Jos. Matukonis, Charles Grybauskas, William Sleky, Geo. M. Zagarskis, Albert J. Jacobs, Frank Yanalevitch, John Maniska, John Jancaitis, Joseph Mesavitz, Sylvester Paukstis, Leonard Paukstis, Bernard Stelakomis, John Yarashes, Joseph Kapinis, John Yanalavage, Henry Petty, Frank Antanaitis, Bernard Antanaitis, William Antanaitis, William Marcin, George Kulka, Peter Bagonas, Jacob Grepskis, John Grepskis, Joseph Gegazis, Joseph Kuraska, Anthony Kurapka, Charles Kaleda, Edward Idemka, Marines—Clement Stankavage, John Nevillia, Navy—John Kaleda, Charles Caladie and Joseph Grybauskas. We wish to thank Rev. John Kundreckas for submitting the above list of names for publication. Let us hear from other parishes and send along their 'Honor Roll' of names.

LITHUANIAN TERRITORY STRETCHED FROM THE BLACK SEA TO THE BALTIC

In the early fifteenth century Lithuania, having licked the Teutons and taken much territory away from Russia, was one of the strongest powers in Europe, and her territory stretched from the Black Sea to the Baltic. Ten Poland began to get the better of her, and her star declined. And in the late eighteenth century the worm turned entirely, and she was partitioned, together with Poland, by Prussia and Russia. The Czar, ran most of Lithuania for 123 years. At the end of World War I, Lithuania proclaimed her independence. It lasted 22 years, during which time Poland and the League of Nations worried her considerably. The end came when the Lithuanians, trying to drive the Russians out of one side of the country, were surprised by the Germans coming in behind after both of them. This is but the barest introduction to poor Lithuania as it will be found in the economic reconstruction of Lithuania after 1918, a new CUP book by Anicetas Simitis. It is amazing how much these people were able to do in the short time between wars. The Lithuanians, it seems, were one of three groups that formed the Aestii; the others were the Prussians and the Latvians. The Teutons absorbed the Prussians lock, stock, and language back in the thirteenth century. The Latvians survived as language and racial group and were called Livonians. The Lithuanians grew strong with the aid of the Poles, and grew weak because of the same people. Poles, Germans, and Russians have played shuttlecock with her for the last four

GRĮŽTA LIETUVIAI BELAISVIAI

Lietuvos laikraščiai skelbia, kad iš vokiečių karo belaisvių stovyklos netoli Karaliaučiaus grįžo aštuoni lietuviai, karo belaisviai: 1) ltn Balyš Bakevičius iš Šiaulių miesto, Dvaro g. 118; 2) ltn Jonas Juškys iš Kauno miesto, Nemuno g. 19, 3) pusk. Pov. Kaminakas iš Vilniaus, Didžioji g. 30, 4) psk. Augustas Pocius iš Šiaulių apskr., Radviliškio vald., Kraukėnų kaimo; 5) ltn. Vytaut Stankūnas iš Panevėžio, Klaipėdos g. 24; 6) ltn. Adomas Šilingas iš Kėdainių apskr., Ariogalos vald., Pakarklių vienkiemio; 7) ell. Feliksas Vainoras iš Tytuvėnų miestelio, Raseinių apskr. ir 8) psk. Vladas Vaitiekūnas iš Vilniaus miesto Užupio g. 17. Toje karo belaisvių stovykloje yra likę lietuvių karo belaisvių dar 57 žmonės. Juos netrukus irgi žada grąžinti Lietuvon.

TRAGISKA JAUNOS MOTERISKES MIRTIS

Buffalo, N. Y.—Gegužės 7-tą iš Genesee viešbučio 8-jo aukšto pro langą išlėkusi jauna moteris ir užsimušė. Prieš likant dar pamojusi nosine prieš viešbučio suširinkusiai miniai.

SPORTS

By: SAL. BEKAMPAS

GRAY PLAYING WITH THREE RIVERS CLUB

The Three Rivers club of the Canadian-American League will introduce this season a one-armed outfielder. He is Peter (Gray) Wyshner, who plays in centerfield, has a bullet-like throw and hits over 300 despite the handicap. Hailing from Nanticoke, a little mining center in the hills of Pennsylvania, Gray has been starring in semi-pro ball since he was 19, some ten years ago. He lost his right arm in childhood, after a railway accident, but by continuous practice and an ardent desire to play ball, he conquered the almost insurmountable obstacle to a career on the diamond.

COLE IS PITCHING FOR UNCLE SAM'S TEAM THIS SEASON

Eddie (Cole) Kisloski, of Wilkes-Barre Township, formerly with the St. Louis 'Browns', is pitching for Uncle Sam this season. Cole is a private at the nation's only cavalry replacement training center Fort Riley, Kansas, and, in addition to military duties, he takes a regular turn on the mound for the cavalry baseball team.

In 1935 Cole turned in a perfect no run, no hit, no-man-reach first game for Galveston. He then went on to the major leagues, being with the Browns through the 1938-39 seasons.

After his turn with St. Louis, Cole went to San Antonio, Texas, and last campaign twirled for Seattle. In the face of fast Pacific Coast competition, Cole won fourteen games, lost only four.

BATING LEADER WITH ALBANY

Fashioning a .356 average with Hutchinson of the Western Association last year, Eddie Yarmul jumped from Class C ball to Class A as Eddie is doing the back-stopping work for Albany in the Eastern League. With this latter circuit known as a pitcher's loop where hits are scarce, wonder if Eddie can keep up with his stickwork.

CARLONAS PITCHES FOR 'SENATORS'

There is no proof as yet but the answer to the pitching problems of the Harrisburg 'Senators' may be George Carlonas, a speedy right-hander who comes in the Inter-State loop with a record of 12 wins and the unlucky number 13 in losses. Georgie had to perform with the twirling chores the hard way with the sixth place London team of the Pony League.

Advertisement for 'The Quickest, Surest Way You Can Help Win This War' featuring a large 'V' logo and the text 'Buy Defense BONDS—STAMPS Now!'.

HOLY TRINITY GIRLS LEAGUE

Trying hard to unseat the Bears from the league leadership was an attempt that the Dodgers made last week but it was no go, as the rampaging Bears copped all four points over the Dodgers.

Sharing second place since the popular girls league opened, the Lions haven't had a strong competitor to dispute their standing and once again it was the Tigers who fell down when the Lions garnered three markers while the Tigers chalked up one.

The Cubs shoved the Pirates into the cellar with the former coming through with three tallies and the Pirates were less fortunate to get a single point. Many of the teams last week were minus several players and the captains have a tough time to get a line-up together. Wonder if it is the weather that is effecting them!

Table titled 'Team Standing' listing baseball teams: Bears (31), Lions (23), Dodgers (18), Tigers (14), Cubs (13), Pirates (12).

Among the Big Ten in last weeks scoring are: Fritzie Gates 129, Marion Gilbert 128, Alice Solinsky 122, Helen Gates 119, Agnes Yaskus 117, Adele Roman 116, Fritzie Yashkus 116, Anna Balita 115, Anna Yunkavitch 113, Lucy Mossuto 108.

LRKSA ORGANŲ KRONOLOGIJA

Nuo 1886 m. iki 1889 m. Susivienymo reikalams veltui patarnaudavo 'Vienybė Lietuvosninkų'. 1889 m. ketvirtame seime, Hazleton, Pa., su 'Vienybės Lietuvosninkų' leidėju Juozu Paukščiu susitarta, kad visi Susivienymo nariai gaus 'Vienybė Lietuvosninkų' už \$1.00 metams. Pinigus atsitys draugijų sekretoriai. 1895 m. 10-ame seime, Shenandoah, Pa., nutarta leisti mėnesinį savo organą 'Tėvyne' ir duoti visiems nariams už dyką. 1896 m. 11-ame seime, Brooklyn, N. Y., nutarta organą 'Tėvyne' praplauti ir pagerinti. 1899 m. 14-ame seime, Waterbury, Conn., nutarta 'Tėvyne' leisti kas savaitė ir taro reikalui skirti \$1.000. 1900 m. 15-ame seime, Elizabeth, N. J., nutarta skirti 'Tėvyne' reikalams \$1.200 metams. 1902 m. 17-ame seime, Mahanoy City, Nutarta savo organo neįleisti, o nusamyti 'Zvaigždę' už \$500.00 metams. Visi nariai organą turi gauti. 1903 m. 18-ame seime, Pitts-tone, nutarta mokėti 'Zvaigždę' \$800.00 už 1200 egzempliorių, o už kiekvieną šimtą viršaus—\$60.00. 1904 m. 19-me seime, Shenandoah, Pa., nutarta mokėti už 'Zvaigždę' kas trys mėnesiai už tiek, kiek egzempliorių siuntinės, skaitant 75 centus už egzempliorių metams. 1907 m. 22-ram seime, Worcester, Mass., nutarta 'Zvaigždę' palikti organu 4-riems metams, mokant po 75 centus nuo kiekvieno nario skaitytojo. Vienok 1909 m. 24-tam seime, jvykusiam Cleveland, Ohio, nutarta pasiebt be organo (35 balsais prieš 30).

ŠIAULIEČIAI RŪPINASI NASLAIČIAIS

Savitarpinės Pagalbos Šiaulių komitetui nevisuomet spėjant tinkamai aprūpinti po karo ir tremimo į Sibirą pasilikusius mažamečius našlaičius, jais susirūpinęs patys šiauliečiai lietuviai. Jau ne viena šeima prigludę pas save vaikus, kurie liko be tėvų ir artimesnių giminių, pajėgesnių juos globoti ir auklėti.

Mirė kun Antanas Žigas-Ziginskis, Zapsykio klebonas (nuo 1936 m.). Jo pastangomis buvo pastatyta nauja mūrinė bažnyčia, vieton laike pirmo Didžiojo Karo susprogdintos.

ATLIKIME PILIETINĘ PAREIGĄ

Gegužės-May 19 d., š. m. mūsų Pensylvanijos Steite įvyksite nominacijos—primari balsavimai įvairių steito viršininkų, Svarbiausioji vieta—gubernatoriaus. Šimtai lietuvių, žydų, lenkų, holandų, graikų, slavų ir italu kilmės amerikiečių, aktualiai norintys ašies sutruškinimo, kar-taliai remia gen. Edward Martin kandidatūrą Pennsylvanijos gubernatoriaus vieton. Šie Pennsylvanijos piliečiai su nekantrumu laukia, kada jų gim-nėnūs bus paliuosuoti iš po ašies jungo, jų tėvų ir bočių žemai bus apvalyta nuo žiaurių okupantų Amerikos ginklo pagalba. Kai gen. Martin, buvęs gar-siosios Pennsylvanijos 28-tos di-vizijos galva dieną ir naktį vei-kė ir rengėsi dienai, kada Ame-rika bus pašaukta aukoti savo kraują išlaisvinimui Europos žmonių, jo oponentas gubernato-rijaus vieton senatorius James J. Davis nieko nevelkė, kad pa-vertgoms šalims laisvę sugrąžinti. Kai gen. Martin su savo ka-

VIETINĖS ŽINIOS

LRKSA 17 KUOPOS NARIAMS

Gegužės 17-ą, tuoj po sumos, Svė. Trejybės parapijos svetainėje įvyks LRKSA 17-tos kuopos susirinkimas.

Svarstysime vajaus ir kitus reikalus. Visi nariai dalyvaus.

J. Batvinskas, kp. pirmin.

KLUBO BANKIETAS PAVYKO

Sekmadienį, balandžio 19-ą, Sterling viešbutyje įvyko Lietuvių Progresyvio Klubo bankietas.

Bankietas pavyko gerai. Žmonių buvo daug ir visi valgiais, gėrimais ir programa patenkinti.

Kuomet kitos organizacijos bijosi pradėti ką nors didesnio veikti iš prieštasties karo, Progresyvis Klubas įrodė, kad galima ką surengti, tik reikia dirbti.

Programa buvo gera. Pažiba to vakaro buvo viešnios iš Brooklyno p-lė Violeta Tamkiūtė ir p-lė Edna Rokaitė.

Panelė Tamkiūtė dainavo solo ir abi su p-lė Rokaitė duetas. Svečiams jų dainavimas labai patiko ir buvo išauktos kelis sykius.

Gražūs balsai, sutartinas dainavimas žavėjo visus. Kurie girdėjo—jas ilgai nepamirš.

Wyming Klono Dzimdziai Alb. Seporaitis ir Kazys Šakocius irgi publikai patiko.

Dainavo "Lyros" choras ir to choro merginų siktetas Solo dainavo Ona Stučkaitė ir V. Valukas su sūnumi. Kalbėjo J. Vilkelis apie klubo veiklą. Taipgi angliškai kalbėjo dr. C. J. Ratkevicius. Programos vedėjų buvo klubo pirm, Antanas Skarnulis.

Programai užsibaigus, publika baliavojo ir šoko iki išnaktų. Nuo bankieto klubui liks pelno.

A. SKARNULIS RENGIA PIKNIKĄ

Baisus tu dalykas! Antanas Skarnulis, Lietuvių Progresyvio Klubo pirmininkas ir Tonies' Tavern savininkas, rengia pirmutinį šį sezoną šioj apilinkėjį pikniką savo draugams ir visiems lietuviams.

Piknikas įvyks sekmdienį, gegužės 31, Sgarlet Lake. Pradžią nuo pietų.

Vieta graži. Galima maudytis, žuvažti, pasireistyti laiveliais. Bus beisbolo žaidimas tarp vedusių ir nevedusių ir tarp vyrų ir merginų. Taipgi bus įvairūs žaidimai ir lenktynės su dovanomis.

Compliments of PLANTERS NUT AND CHOCOLATE CO. Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVIAI, BALSUOKIME UŽ TEISEJĄ JOHN S. FINE AUKŠČIAUSIO TEISMO TEISEJO VIETON

Lietuviams gerai žinomas Luzerne apskrities teisėjas John S. Fine reguliariu republikonų tikietu eina Pennsylvania Aukščiausio Teismo (Justice of Supreme Court) teisėjo vieton.

Primary balsavimų dieną, gegužės 19-ą, lietuvių balsuotojai paduos savo balsus už teisėją John S. Fine, dėlto, kad jis yra

nuoširdus lietuvių draugas, gerai supranta mūsų tautos aspiracijas ir reikalus. Savo nuoširdumą ir draugiškumą jis pritarė savo darbu. Kai tik jis pradėjo vedavoti Luzerne apakrities viešme gyvenime, jis visuomet žiūrėjo, kad lietuvių tautybės žmonės turėtų priklausanti sau reprezentaciją valdikuose ofisuose, o ypatingai Teismo rūmuose.

Lietuviai gali prisiminti jo nuoširdžias kalbas įvairiuose rengimuose, kuriose jis gražiai išaiškina reikalą būti lojaliais šios šalies piliečiais ir gerais lietuviams, neužmiršti savo senos tėvynės, kuri yra tiek iškentėjusi nuo okupantų.

Teisėjas Fine praktiškai yra susipažinęs su kiekvienu Luzerne apskrities lietuviu. Jam nėra skirtumo, ar vargšas ar turtuolis, profesionalas, biznieriūš ar paprastas darbininkas, mokytas ar ne, jis lygiai visus traktuoja ir visus gerbia.

Už tai gegužės 19-ą visi Pennsylvania lietuvių balsuotojai paduos savo balsus už lietuvių ir visų darbo žmonių draugą teisėją John S. Fine Aukščiausio Teismo teisėjo vieton.

PLYMOUTH

70 LIETUVIŲ MOTERŲ BAIGĖ R. KRYŽIAUS PIRMOS PAGALBOS KURSĄ

Sv. Kazimiero parapijos lietuvių moterų grupė užbaigė Raudonojo Kryžiaus pirmosios pagalbos kursą. Iš viso kursą baigė 70 moterų, tai yra didžiausia atskira baigusių grupė visame Wyoming Klonyje. Kursus vedė Roland Schuler.

Buvo surengtas užbaigtųjų bankietas Amerikos Legijono name, Plymouth. LRKSA Vice Prezidentė žmona Mrs. P. J. Karšauskienė visos klasės vardu įteikė instruktoriui R. Schuler dovaną—U. S. Taupymo boną.

Dienos klausimais kalbėjo Osborne Morgan, Mr. Schuler, kun. J. Andriuska ir kun. kleb. A. J. Sinkievičius.

Kursus baigė šios: Misses Adeline Alison, Leona Antonavich, Genevieve Bogdon, Anna Bogdon, Ruth Bogdon, Nellie Blazitis, Mary Blazitis, Arline Blasko, Anna Chesnalavage, Agnes Galinis, Dorothy Groblewski, Nellie Koralevicz.

Helen Koralevicz, Anna Kretski, Mary Kabilus, Nellie Kupstas, Winfred Kupstas, Frances Kaster, Lucy Weiralevitch, Mary Kozloski, Leona Krefski, Marie Klimkevicz, Aldona Keris, Marie Kachinko, Betty Liskey, Leona Lincavage, Albina Mascavage, Mary Miskinis, Eva Novitski, Leona Narmuc, Beatrice Narmuc, Anna Novitski, Rosemary Matalonis, Rose O'Rourke, Helen Polnna, Anne Ryscavage, Frances Rediker, Mary Romanos, Elizabeth Rondonis, Mary Rynkewicz, Leona Rynkewicz, Verina Stadulis.

Dorothy Slabinski, Jean Shilale, Aldona Suite, Anna Truskoski, Nellie Truskoski, Helen Urbanus, Elsie Volukonis, Eleanor Vershalla, Leona Walski, Mary Yarmalowitz, Mary Yermal, Elsie Yenchek, Eleanor Yenchek, Marcella Yonuska, Mesdames Frances Alexis, Leona Baranoski, Mary Gurko, Margaret Kuzmitski, Helen Karazusky, Eleanor Miskiewicz, Della Rebinski, Marcella Ringon, Helen Strojny, Helen Urbanus, Winifred Voroski, Catherine Yudichak, Nellie Kozloski.

"Dabartinė senatvė pagalba bendruomenės seneliams yra daugiau šelpimo (relief) pagrindu, negu pensijų pagrindu, ir aš prižadū šiuo reikalu pasidaruoti", pareiškė senatorius Davis.

Jis dar pridėjo, kad kaip gubernatorius jis rūpinsis, kad seno amžiaus vidutiniai namų ir apdraudus policijai savininkai irgi galėtų gauti pensijas.

Aš stoviu, sako sen. Davis, už senatvės pensijas tikroje žodžio prasmėje. Seni Pennsylvania vyrai ir moterys turį teisę prie pensijos, turį gauti ją paprasčiausiu būdu—be egzaminacijos ir peregaminacijos, investicijos ir perinvesticijos kiekiecenas keturias ar 6 savaites. Padarykime galą profesionaliems "anuperiams", kurie patys ima didelės sumas taksininkų sumokėtų pinigų su skriaudą seno amžiaus žmonėms.

Senatorius Davis yra populiarus ir savarankus. Jis tris kartus buvo išrinktas senatorium be organizacijos paramos. Jis neprąšno piniguočių paramos ir nėra jų įtakoj.

Norėdami turėti gerą gubernatorių, nominacijų dieną, gegužės 19-ą, savo balsą paduokime už republikonų kandidatą senatorių James J. Davis.

JŪREIVIS ANTANAS J. KATILIUS GYVAS

Gegužės 8-ą gauta žinia, kad Antanas J. Katilius, po 16 dienų plaukiojimo jūroje valtyje, yra gyvas.

Prieš submarinas pasisuntė dvi torpedas į laivą, kuriame tarnavo A. J. Katilius ir kiti 45 jūreiviai. Laivas nūgrimzdė dugnan į 15 minučių jūreiviai valtimis pasileido į plačią jūrą. Dvi valtyš buvo atrastos po dvių dienų, kitos vėliau ir jose buvę jūreiviai išgelbėti, o viena valtis, kurioje tarp kitų buvo Ant. J. Katilius, net 16 dienų plaukiojo jūroje. Buvo manyta, kad A. J. Katilius yra žūvęs.

Plaukiudami jūroje jūreiviai mito mažais vėžiais, kuriuos jie rinko iš vandens. Geriamo vandens jie turėjo labai mažai ir jį dalinosi uncijomis. Kelis kartus jų valtis buvo pavojuje, de kartų buvo bangų apversta, vienok jie tuos pavojus nuagaūdavo.

Gegužės 8-ą valty į 13 jūreivių išgelbėjo jūreiviai išsodinti Norfolk, Va.

Laivyno autoritetai skelbia, kad visa ištorpeduoto laivo įgula yra išgelbėta.

Militariais sumetimais kai kurių jūreivių pavardės neskelbiamos.

A. J. Katilius yra sūnus L. R. K. S. A. 111 kuopos nario Juozo Katiliaus, gvy. 293 Phillip St., Lyndwood, Hanover Township.

PITTSTON

LRKSA 183 KUOPOS NARIAMS

183 kuopos susirinkimas bus sekmdienį, gegužės 17, bažnytinėje svetainėje tuoj po sumai. Visi nariai dalyvaus, nės bus rinkimas delegatų į 53-jį seimą.

Pranas Jurevicius, pirm.

LUZERNE

JOCKUS UZDARĖ SAVO BARBARNĖ VISAM KARO LAIKUM

Edvardas Jockus, 25 metų, gvy. Charles St., Luzerne, gegužės 8-ą uždarė savo barbernė prie Union St., ir sako neatidarysią iki pasibaigs karas.

J. Jockus barbernė laikė penkis metus Dabar jis pasirengęs tarnauti Dėdei Samui. Gegužės 18-ą jis tikis būti uniformoje. Tiki tai dienai jis ketina atsiveikinti su savo draugais, pažaisi bolę.

J. Jockus barbernė lange įdėtas didelis užrašas: "Closed Until After The War" (uždaryta iki karo užbaigos).

A. A. JONAS DABRAUSKAS, K.A.S. gvy. 9 Statterly St., Georgetown, mirė gegužės 6-ą, palaidotas gegužės 9-ą iš Wilkes-Barre Sv. Trejybės bažnyčios parapijos kapuose, Bear Creek.

A. A. JUOZAS MESANSKIS, 62 Willford St., Pittston, mirė gegužės 10-ą, palaidotas iš Sv. Kazimiero bažnyčios parapijos kapuose. Paliko žmoną, 2 sūnus, 1 posūnį ir 2 podukras.

Fort Smith, Ark.—Gegužės 11 dieną Peerless anglies kompanijos kovykloje dėl eksplozijos žuvo 5 angliakasiai.

DIDELĖ JUNGTYNIŲ TAUTŲ PERGALĖ CAROL JŪROJ

JAPONAI PRARADO 22 KARO LAIVUS IR DAUG KAREIVIŲ

KINIEČIAI SMARKIAI SUMUSĖ JAPONUS BURMOJE.—JAPONAI UZĖMĖ CORREGIDOR TVIRTOVĘ

Gegužės 5-ą japonai užėmė Corregidor tvirtovę, kurią amerikiečiai ir filipiniečiai sekmingai gynė prieš daug gausingesnio priešo atakas. Su Corregidor puolimu apie 7,000 amerikiečių pateko nelaisvėn.

Gegužės 7-ą anglai Madagaskare užėmė svarbią laivyno bazę Diego Suarez. Kovose su kolonialiais prancūzų kareiviais yra daug nukautų ir sužeistų. Nazių kontroliuojama prancūzų spauda ragina atlyginti anglams už Madagaskaro užpuolimą, Vichy vyriausybė taip pat įirtus prieš anglus ir įsakė savo kariuomenei ginti salą iki paskutinųjų.

Gegužės 8-ą alijantų štabas paskelbė, kad prie Solomonų salų gegužės 4-ą Amerikos laivai nuskandino 7 japonų karo laivus, 4 kitus laivus sužalojo. Amerikiečiai iš viso prarado tik 3 lėktuvus.

Gegužės 8-ą Londonas paskelbė, kad balandžio mėnesį anglai gindami Malto salą numušė 101 ašies lėktuvą. Ašies lėktuvai per tą mėnesį ant tos mažos salos išmetė apie 7,000 tonų bombų.

Gegužės 9-ą alijantų štabas Australijoje paskelbė, kad Coral vandenys Amerikos, anglų ir australiečių laivai paskutinių kelių dienų kovose nuskandino ar sužalojo 22 japonų laivus, tarp kurių randasi 2 lėktuvų vežiotojai, kruzeris, 6 ar 7 destroyeriai, likusieji reikmenų ir transportiniai laivai. Tai buvusi didžiausia jūrų kova, pasibaigusi alijantų pergale ir triumfu.

Japonams užduotas didelis smūgis. Jie prarado daug laivų, daug kareivių ir jų suplanuotas įsiveržimas Australijon bent šiuo laiku yra suparalizuotas.

Gegužės 10-ą kiniečiai smarkiai supliekė japonus pagal Burmos kelią. 3,000 japonų nukautų. Kiniečių jėgos pasiekė Mandalay, kurį japonai užėmė gegužės 2-ą.

Paskiausiais pranešimais, naziai pradėję pavasarinę ofensivą prieš bolševikus, ypatingai pietiniam fronte.

KAINŲ KONTROLIAVIMO PROBLEMA

Kainų Administracijos Ofisas ragina perkantį visuomenę turėti kantrybę ir tolerantiskumo kol kainų kontroliavimo programa pilnai išsivystys.

Amerikiečiai pripažins, kad kainų aukštis (ceiling) yra jų apsauga prieš kylantį pragyvenimo kaštus. Administratorius Leon Henderson sakė:

"Ilgai-tesiantis pavykimas programos reikalauja pilnų kooperaciją vartotojų. Šeiminkė ir pirkėja gali padėti suprastadoms, kaip kainų aukštis veiks ir turėdamas kantrumo kol tokia milžiniška programa pradės veikti.

"Patarkymai uždėda daug naujų ir kebių sunkumų ant krautuvninkų ir jų pristatytojų. Pirkėjai turi suprasti, kad su gegužės 18 d. kiekvienas krautuvninkas turi pertvarkyti jo daiktus, kad sutiktų su kainų patarkymais, ir po gegužės 18 d. jis negali parduoti daiktus virš aukščio. Tai milžiniškas darbas, ypatingai smulkiems krautuvninkams, kurių rekordai neubaigti.

"Vartotojas neturi tokios problemos. Valdžia įsteigdama kainų aukštį atlieka darbą dėl vartotojo, kurį jis arba jis sau vienas negali atlikti. Bet vartotojas privalo apsaipazinti su pagrindiniais kainų patarkymų parūpinimais "Tikima, kad per pirmas kelias savaites po gegužės 18 d. bus daug neaiškių klausimų ir bus nesutikimų tarpe vartotojo ir pardavėjo apie maksimumo kainas. Jie neišvengiami, net ir kada krautuvninkai įsteigė savo aukštį sulig nustatyti parūpinimu.

"Kada nesutikimai pasirodo, patartina, kad pirkėjas ir krautuvninkas bandytų susitaikinti. Tik kada jie vis nesutinka ir pirkėjas gali įrodyti faktų, kad nepaisilaikyta prie kainų patarkymų, tik tada reikia pranešti patarkymų pildytojams.

Kainų Administracijos Ofisas išleido trijų-punktų rodyklę, kuri išdėsto, kaip šeiminkė ir pirkėja gali prisidėti prie įvykdomo kainų aukščio.

1. Prieš liepos 1 d. Susipažinkite su kainų patarkymais ir kaip jie veikia.

2. Prieš liepos 1 d. Susipažinkite su kainų patarkymais ir kaip jie veikia. Nebūkite kainų policininku.

Palikite darbą Kainų Administracijos Ofisui Nuo pat pradėti kantrybės ir tolerantiskumo kol kainų kontroliavimo programa pilnai išsivystys.

2. Po liepos 1 d. Kainų ir Paskirstymo Tarybos—komitetai iš jūsų kaimynų—jau veiks ir priims skundus. Žinokite, kaip ir kur pranešti apie patarkymų laužymą. Tarybos išklausys skundus ir sutarkys, kur galima, bet ypatingai atsitikimai bus pavesti OPA pildymo oficialams dėl galutinio nusprendimo.

Tuo tarpu, OPA išlavinis profesionalus pirkėjus dirbti su kiekviena Karo Kainų ir Paskirstymo Taryba daborti kainas ant vietos.

3. Dėl ilgai-tesiančios programos. Supraskite, kad yra jūsų asmeniška atsakomybė pirkti reikmenis pagal kainų aukščio, arba žemiau kainų aukščio. Stokes reikmenų atveju susidekite ir pasidalinkite su kaimynais

KUN. K. A. PETREIKIS PERSIKELĖ Į CAMP UPTON

Kun. K. A. Petreikis-Patrick iš Youngstown, Ohio, persikelė į Camp Upton, New York. Tur būt, jis yra armijos kapelionas, nes Camp Upton yra armijos stovykla

Jstaiga Amatų ir Pramonės Sutarkymui

Sudaryti jstaiga, amatams tvarkyti paskirtas Juozas Valentukonis, prieš karą lankęsis Amerikoje su Verslininkų ekskursija, o smulkiakaijai pramonei—Jurgis Mikaila. Praxymai amatams ir smulkiakaijai pramonei supratintai turi būti paduoti iki 1942 m. kovo 31 d.

FILIPINŲ PREZIDENTAS, AMERIKOJE

Washingtonas.—Gegužės 8-ą paskelbta, kad Filipinų prezidentas Manuel L. Quezon atvyko Amerikon ir apsiastosis Washingtone.

PIGIAUSIA KAINA GERIAUSI VYNAI

SENO PASAULIO SKONIS!

Švelnus

Skanu

PORT - WHITE TOKAY SHERRY - MUSCATEL

Bottle 42¢

1/2 Gal. 85¢

Gallon \$1.58

Includes Tax

ADAIR California WINES

©1942 Monogram Wine Corp., Phila., Pa.

PATARIMAI

ŠEIMININKEMS

Cibulių, kručkų ir visos kopūstų giminės kvapsnis galima kiek apmazinti prižiūrint virimą; kvapsnis pacina iš jų alieju, kurie išgaruoja. Daržoves reikia išmirkyti truputį pasūdytame šaltame vandenyje, ir padėti ant ugnies šaltame vandenyje, tegu vanduo užverda ir aliejus nusišums putų pavidale.

Rudą cukrų reikia laikyti drėgnoje vietoje, kaip rūsy (sklepe) arba ledu spintoje (šėpoje), kad nesukietėtų ir nepasidarytų grumstai.

Nudegus pirštą, tuoj ant tos vietos uždėkit miltų, ir skausmo neįjausit. Miltai apsaugos skausmą nuo šalčio oro.

Kuomet paruosi dėžines tomates dėl valgių, pamatysi, kad pridėjus truputį cukraus jų skonį pagerins.

Geriausias būdas nuvalymui savo akinių, kad žibėtų, tai su amonija ir vandeniū. Užlašink kelis lašus ant akinių ir paskui nuvalyk skuduru

NAZIAI SAUDO PRANCŪZUS

Vichy.—Gegužės 8-ą gauta žinia, kad nauji autoritetai Parvyžiuje dar sušaudė 5 prancūzus.

PARDUODA GELES DARŽOVES

Parduodamos įvairios žydinčios gėlės puodeliuose ir gėlių bei daržovių daigai. Kreipkitės į Sesiseris: St. Mary's Villa, Elmhurst, Pa.

PARENGIMAI

ZEMIAU TELPA pramogų skelbimai tu draugijų bei kuopų ir biznierių, kurie duoda spaudos darbus "Garso" spaustuvai.

"MEDICINOS DAKTARAS" komedija, rengia Lietuvių Progresyvio Klubas, sekmdienį, gegužės (May) 24, 1942, savo svetainėj, 325 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa. Pradžią 7:30 val. vakare. Įlagna 30c.

METINIS IŠVAŽIAVIMAS rengia THE TONIES' TAVERN (Mr. ir Mrs. A. Skarnulio) sekmdienį, gegužės 31, 1942 prie Sgarlet Lake. Įlagna \$2.00 asmeniū (įskaitant ir taksus). [lagna \$2.00 asmeniū (įskaitant ir taksus). Užkandžiai ir gėrimai bus duodami nemokamai.

ASTUNTA METINIS IŠVAŽIAVIMAS rengia Wilkes-Barre Lietuvių Progresyvis Klubas sekmdienį, birželio 21, 1942 prie Sgarlet Lake (arti Harvey's Lake). [lagna \$2.00 asmeniū (įskaitant ir taksus). Užkandžiai ir gėrimai liūgia dieną bus duodama už įlagnos tikieti.

"AS ESU AMERIKIETIS", patriotiško turinio programa rengia Švėč. Marijos Parapijos jaunamiečių choras sekmdienį, gegužės 17, 1942, parapijos svetainėje, Zerby Ave., Kingstons, Pa. Pradžią 8 val. vakare. Įlagna 50c ir 30c. asmeniū.

CARD PARTY rengia Kingstono šv. Marijos lietuvių parapijos choras, įvyks sekmdienis vakare, birželio 7, 1942, parapijos svetainėje, Zerby Ave. Įlagna 25c.

BALSUOKIME UŽ JAMES J. DAVIS GUBERNATORIAUS VIETON

Turintis puikų politinį rekordą, buvęs ilgametis U. S. Darbo Sekretorius, ilgametis U. S. senatorius James J. Davis eina republikonų partijos tikietu Pennsylvania gubernatoriaus vieton.

Kilęs iš vargingų žmonių, atcivis, vienok savo dideliais gabumais prasimušęs į viršūnes, ir atsakomingas valdžios vietas, jis visuomet gerai suprato, atjauė darbo žmonių reikalus ir daug pasidarbavo jų gerovei.

Senatorius J. J. Davis stovi už pakeitimo "Old Age Assistance Law", kad seni žmonės galėtų gauti tiologingą pensiją nemažesnę \$30.00 per mėnesį ir be jokių išlaidų investigatoriams

Savo pareikšime, padarytame Upper Darby, Delaware apskrityje, senatorius Davis pasakė, kad pirmas aktas, kaip gubernato-

rius, bus reikalauti legislatūros pataisyti įstatymą ta prasme, kad senatvės pensija būtų tikroje žodžio prasmėje pensija, o ne investigatorių žaislas, kurie daugiau inte-esuoti praillginimu savo darbų, negu tinkama globa senų pašalpgavių.

"Dabartinė senatvės pagalba bendruomenės seneliams yra daugiau šelpimo (relief) pagrindu, negu pensijų pagrindu, ir aš prižadū šiuo reikalu pasidaruoti", pareiškė senatorius Davis.

Jis dar pridėjo, kad kaip gubernatorius jis rūpinsis, kad seno amžiaus vidutiniai namų ir apdraudus policijai savininkai irgi galėtų gauti pensijas.

Aš stoviu, sako sen. Davis, už senatvės pensijas tikroje žodžio prasmėje. Seni Pennsylvania vyrai ir moterys turį teisę prie pensijos, turį gauti ją paprasčiausiu būdu—be egzaminacijos ir peregaminacijos, investicijos ir perinvesticijos kiekiecenas keturias ar 6 savaites. Padarykime galą profesionaliems "anuperiams", kurie patys ima didelės sumas taksininkų sumokėtų pinigų su skriaudą seno amžiaus žmonėms.